

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΟΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ ΣΤ'—ΤΕΤΧΟΣ 62

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ

Διὰ τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	Δραχ.	12.—
Διὰ τοὺς διδασκάλους	»	8.—
Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ	Δολλάρια	3.—
Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΓΓΑΙΑΝ	1/2 Λίρα Ἀγγλίας	
Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ	10 Σελίνια	
Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ	Φρ. γρ.	12.—
Ἐκδοσίς ἐκλεκτὴ γενικῶς	25 ἢ Δρ. 25	

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΟΓΡΑΦΟΥ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83. — ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ., — ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται.

Αἱ ἐγγράφαι ἄρχονται ἀπὸ 1ης ἐκάστου μηνός. — Τὸ τεῦχος δρ. 2.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἰωάννινα: Εὐγενίας Ζωγράφου. — Μακεδονικὴ γλῶσσα: Γ. Τ. — Εἰς τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον (ποίησις): Μίλε. Δασκαλάκη. — Στὴς φιλάνθρωπος κυρίες (ποίησις): Σπύρου Μαιτσούκα. — Λογογραφία: Γ. Π. Σκαματσούλη. — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1912. Ἡ μάχη τῶν Γεντιτσῶν — Μία σελὶς τῶν Ἡπειρωτικῶν μαζῶν: Ἰ. Φιδίου. — Ἡ δρῶσις τοῦ Γαββαλάδου σώματος Δ. Ζ. — Αἱ Ἑλληνίδες καὶ ὁ πόλεμος. — Παιδικῶν μνημόνων: Μη. Μου. — Το δακτυλίδι καὶ ὁ Δημήτριος (ποίησις). — Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ μηνός (Δεκέμβριος): Δ. Α. Ζ. — Ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους ἡρώας: (Δανουβίου Μαβίλης — Γκούρας Λαμπόρης — Πέτρος Σαλαμπαλάς — κ. Γ. Καραβίλης). — Ποικίλη στήλη. — Πολεμικὰ Ὀγκοστιχα. — Θάνατος Κεβέλης.

Ο ΚΟΣΜΟΣ. — Ἐν ἱστορικῶν ἐγγράφων. — Τὰ Μεγάλλια. — Ὀμιλία κ. Παντοζοῦ.

ΕΙΚΟΝΕΣ Στρατιωτικὰ σταθμήμενες — Τοποθεσία Μινερίτης — Ὁ Βολεντής κ. Χατζηγιάννη — Ὁ κ. Μπαυδάουλος — Ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ Χρ. Σάλο.

EUGENIE ZOGRAPHOU

LA REVUE

HELLENIQUE

6ème Année, N° 62.

ATHENES, DECEMBRE 1912.

REVUE MENSUELLE ILLUSTRÉE

PRIX DU NUMÉRO: 1 FRANC

ΙΩΑΝ. Γ. ΚΡΑΝΙΩΤΗΣ

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ

ΟΜΗΡΟΥ 5Α (Ἐναντι Βουλῆς)

ΑΘΗΝΑΙ

JEAN. G. CRANIOTIS

CHIRURGIEN — DENDISTE

RUE OMERE 5A (vis-a-vis du Parlement)

ATHÈNES

Πᾶσα ἐργασία ἐκτελεῖται δι' ἠλεκτρικῶν ἐργαλείων τελείως ἀνωδύνης καὶ κατὰ τὰς νεοτάτας μεθόδους τῆς ὀδοντοιατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης.

Toutes les interventions se font avec une instrumentation électrique sans aucune douleur et d'après les toutes nouvelles méthodes de la spécialité.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΥΣ ΜΑΣ

ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

εἰς 120 τόμους δεμένους, ἀξίας δραχ. 315

ΜΕ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Ἵλιος	τόμ. 8	Ἡρόδοτος	τόμ. 4	Δημοσθένης	τόμ. 3
Ἀισχύλος	> 7	Θουκυδίδης	> 4	Θεόφραστος	> 1
Σοφοκλῆς	> 7	Πλάτων	> 31	Λουκιανός	> 6
Εὐριπίδης	> 19	Ἀριστοτέλης	> 4	Πλούταρχος	> 10
Ἀριστοφάνης	> 11	Ξενοφῶν	> 3	Θεόκριτος	> 1
				Ἐπίκτητος	> 1

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΒΗ Ζητήσατε τιμολόγιον βιβλίων.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΛΛΗ & ΚΟΤΖΙΑ

ΔΙΑΔΟΧΟΣ: Α. Γ. ΠΑΛΛΗΣ

ΤΟ ΑΡΧΙΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΩΝ

Ἰδρυθὲν τῷ 1870

Μεγάλα ἀποθήκη χάρτου Ἐφημερίδων, συγγραμμάτων, Περιοδικῶν καὶ πάσης ποιότητος.

Μεγάλα ἀποθήκη εἰδῶν γραφικῆς ὕλης πάσης προελεύσεως.

Ἄτμοκίνητα Ἐργοστάσια Καταστήσων, Φακέλλων καὶ φωτογραφικῶν χαρτονίων.

Μόνοι ἐκδοταὶ ἐν Ἑλλάδι Ἐπιστολικῶν δελταρίων Δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτελούμεναι τάχιστα. Ἐξεδόθησαν πλέον τῶν 3000 εἰδῶν μέχρι τοῦδε.

Ἄτμοκίνητον Τυπογραφεῖον μὲ 10 πισοτήρια διὰ μικρὰς ἐπιμελημένας ἐργασίας (Travaux de ville) ὡς καὶ διὰ μεγάλας καλλιτεχνικὰς τισαύτας.

Φωτογραφικὰ εἶδη: Μεγάλῃ παρακαταθήκῃ φωτογραφικῶν πλακῶν καὶ χάρτου διαφόρων προελεύσεων. Μόνοι ἀντιπρόσωποι τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν Imperial Dry Plate Co Ltd.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΩΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΚΑΛΟΝΗΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 464

ΜΑΣΣΑΣ — ΧΕΙΡΟΚΟΜΙΑ — ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ

Διάφοροι θεραπείαι πρὸς ἀφαίρεσιν ρυτίδων, ωττιγιάδων κτλ. ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστημονικῶν παραγγελμάτων καὶ ἐπιμελημένης θεραπευτικῆς.

Ζητεῖτε ἀπὸ τὸ **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ**

Ἵμα καὶ καλλυντικὰ εἶδη τῶν κυριῶν:

Κρέμες, Πουδρες, Ἀρώματα.

Διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἢ τὴν διατήρησιν δροσεροῦ προσώπου καὶ ἀπαλῆς ἐπιδερμίδος. Τὸ Ἰνστιτούτον ἔχει τὸ ρεκόρ τῆς ἐπιτυχίας.

Καλαισθησὶα ἀωαράμιλλος καὶ ἀσύγκριτος διὰ τὰς κομμώσεις τῶν κυριῶν.

7 — ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ — 7

Κάτωθι Ἰπουργεῖον Δικαιοσύνης

LA GRANDE FABRIQUE

S. STEIN

PREMIERE MAISON DE L'ORIENT VENDANT LE MEILLEUR MARCHÉ

VÊTEMENTS POUR HOMMES ET ENFANTS

ROBES, MANTEAUX ETC. POUR DAMES & FILLETS

BONNETERIE, CHEMISERIE, PARFUMERIE, GANTERIE, MERCERIE,
LINGERIE FINE, ARTICLES DE BLANC, MAROQUINERIE
CHAUSSURES, ARTICLES DE VOYAGE ETC. ETC.

LE CAIRE, ALEXANDRIE, TANTAH, SALONIQUE, CON-
STANTINOPLE (CALATA ET STAMPOUL).

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Σ. ΣΤΕΙΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΠΡΩΤΙΣΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΕΧΩΝ ΤΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΤΕΡΑΣ ΤΙΜΑΣ

ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΔΙΑ ΚΥΡΙΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

ΕΝΔΥΜΑΤΑ, ΕΠΑΝΟΦΟΡΙΑ ΚΤΛ. ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑΣ

ΕΙΔΗ ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ, ΥΠΟΚΑΜΙΣΑ, ΑΡΩΜΑΤΑ, ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ, ΕΙΔΗ
ΥΪΛΙΚΩΝ, ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΕΞΟΡΡΕΟΥΧΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΔΕΣ Η ΜΗ,
ΕΙΔΗ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ, ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΕΙΔΗ ΤΡΕΞΙΔΙΟΥ. ΚΤΛ. ΚΤΛ.

ΚΑΪΡΟΝ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΤΑΝΤΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ (ΓΑΛΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑΜΠΟΥΛ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΕΤΧΟΣ 62.

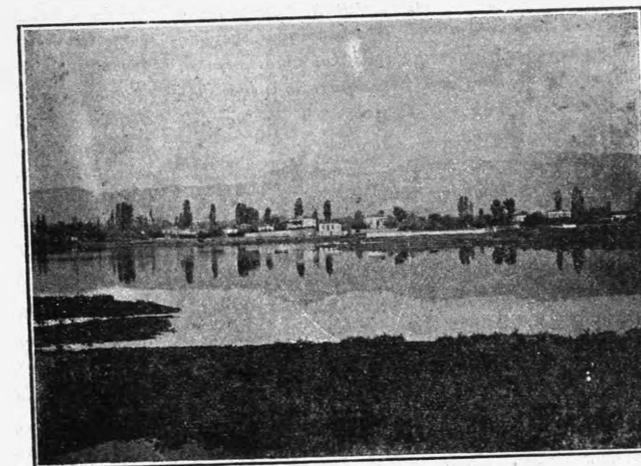
ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,,

*Εν Ρωσσί (Όδησός) ή δις Άγγλική Κοκινάκη. Rue Gretscheskaja, No 30. — Έν Λονδίνο ή δις Όλγα Πα-
καδάκη, (61 Hereford Road Bayswater, W). — Έν Μάντσεστερ, ό κ. Βασίλειος Κωνσταντινίδης. — Έν Αλεξανδρεία
ό κ. Τριαντάφυλλος Τσιτσάλης. — Έν Kair-Zayat της Αιγύπτου ό κ. Παναγιώτης Τατρίδης. — Έν Ζαχαΐκ της Αιγύ-
πτου ό κ. Ζήνων Στράτης, Πρόεδρος του Έλληνικού Συλλόγου. — Έν Facous της Αιγύπτου ό κ. Νέαρχος Παπας. — Έν
Μασούφι της Αιγύπτου ό κ. Περικλής Κωνσταντόπουλος. — Έν Simbellawein της Αιγύπτου ό κ. Μιχαήλ Μπαμίας.
— Έν Τάντα της Αιγύπτου ό κ. Περικλής Κωνσταντόπουλος. — Έν Benha της Αιγύπτου ό κ. Κωνσταν. Δάνι-
λατός. — Έν Πόρτ—Σάι ή δις Άγλαΐα Γεωργιάδου, Διευθύντρια του Παρθενωγοείου. — Έν Αμμοχώστ ή δις Έλένη
Χατζηκίτρου, Διευθύντρια του Παρθενωγοείου. — Έν Λευκωσία ή δις Έλένη Χρήστου, Διευθύντρια του Παρθενωγοείου.
— Έν Λάρισα ή ΚΑ Έλενη Πούρτζη. — Έν Λεμεσό ό κ. Εδγίνιος Ζήνων, Βουλευτής—Διαγώγος. — Έν Πάφο ό κ. Σπυ-
ρίδων Μαυρομάτης, Διαγώγος. — Έν Ίερουσαλήμ ό κ. Ματθίας Παυλίδης. — Έν Μυτιλήη ή Ροδόλφος Γ. Ράλλης.
— Γενικός αντιπρόσωπος εν Κύπρω ό κ. Γ. Πάλμας. — Έν Κερκύρα ή δις Άγάθη Νικοχάθουρα.*

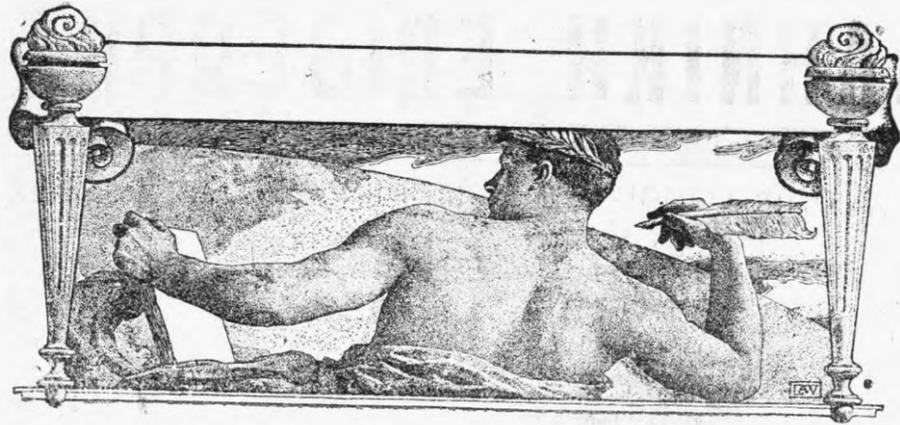
ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΣΤΑΘΜΕΥΟΝΤΕΣ

ΜΑΓΕΥΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΓΙΕΡΑΣ (Μετλήνης)

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ἐπὶ ἓνα μῆνα ἀγωνία συνέχει τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν. Περιμένοντες ὅλοι τὴν πτώσει τῶν Ἰωαννίνων. Ἀφ' ἧς ὁ Μακεδονικὸς στρατὸς μας ἐπέτελεσε τόσα θαύματα, ἀφ' ἧς κατελήφθη ἡ Θεσσαλονίκη, καὶ ἔπεσεν ἡ Φλωρίνα, καὶ ἐπανεκτήθησαν αἱ Νῆσοι μας, ὅλοι πλέον ἐστράφημεν πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἠπείρου, πρὸς τὰ περικαλλῆ Ἰωάννινα πρὸς τὰ ἱστορικὰ Γιάννενα, ὅπως τὰ ὀνομάζει ὁ Ἑλληνικὸς λαός, διὰ τὰ ὁποῖα θερμοὶ προαιώνιοι πόθοι κατακλύζουν τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν.

Τὰ Ἰωάννινα ἐθεωρήθησαν ἀνεκαθεν ὡς μία τῶν ἱστορικωτέρων πόλεων. Οἱ ἱστορικοὶ ὠμίλησαν περὶ αὐτῶν ὅσον περὶ ὀλίγων Ἑλληνικῶν πόλεων, ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ πνευματικῆς, ἐθεωρήθη ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ πόλις ἀντικαταστήσασα τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καταπεσοῦσαν πνευματικῶς πόλιν τῶν Ἀθηνῶν.

Πότε συνφασίθη, εἰς ποίαν ἱστορικὴν ἐποχὴν ἔδρασε, ποῖον ὑπῆρξε τὸ ἐμπόριόν της, ποῖα ἢ βιομηχανία της, ποῖα ἢ ἀκμὴ της, ποσάκις κατεκτήθη καὶ ποσάκις ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν της, ποῖοι μεγάλοι φιλόσοφοι ἐδίδαξαν εἰς τὰ σχολεῖά της, πόση ποίησις ἐξεχύθη ἀπὸ τὰς τραγικὰς περιπετείας της, καὶ ποῖοι μεγάλοι πατριῶται ἐξεπήδησαν ἀπὸ τὰς αἱματοβαμμένας φάραγγας της δὲν ὑπάρχει χώρος διὰ νὰ ἐξετάσωμεν ἔστω καὶ ἀκροθιγῶς σήμερον.

Διὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς στήλης αὐτῆς δὲν θὰ ὀμιλήσω παρὰ διὰ τοὺς πόθους τοὺς ὁποῖους συγκεντρῶνουν πέριξ τῶν τὰ περικαλλῆ Ἰωάννινα. Ἐὰν διὰ κάθε γωνίαν τοῦ αὐτρώτου Ἑλληνισμοῦ πάλλῃ ἰσχυρῶς ἡ καρδιά τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐὰν διὰ κάθε ὄνομα πόλεως ἢ χωρίου ἢ αἱματοβαμμένης Ἑλληνικῆς γῆς συγκλονίζεται ἡ μεγάλη Ἑλληνικὴ ψυχὴ, εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ἰωαννίνων, ἓνα ἰδιαίτερον ῥίγος δονεῖ ὀλόκληρον τὸ ἔθνος. Πῶς συμβαίνει ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ λατρεία διὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἠπείρου, καὶ πόθεν προέρχεται αὐτὴ ἡ μακροχρόνιος ἀγωνία μας διὰ τὴν μυθικὴν αὐτὴν πόλιν, τῶν ὠραίων παραδόσεων καὶ τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσῃ τις.

Ἡ ἱστορία της, αἱ ἐξαιρετικαὶ περιπέτειά της, ὁ μέγας Ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς ὁ ὁποῖος ἠνθησεν ἐκεῖ, τὸ γόητρον μὲ τὸ ὁποῖον τὴν περιέβαλεν ἡ ἀστείρευτος λαϊκὴ μούσα καὶ ἡ συγκλονιστικὴ ποίησις τοῦ Βαλαωρίτου, ἡ ὁποία ἐζωντάνεψε μὲ τοὺς φλογερούς καὶ ἐκλεκτούς του στίχους τὴν περιπετειώδη ζωὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ τῆς Κυρᾶ Φροσύνης παρήγαγον καὶ ἐπροκάλεσαν διὰ τὰ Ἰωάννινα μυστικὴν δι' αὐτὰ λατρείαν εἰς τὰς ψυχὰς τῆς πρώτης ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων γενεᾶς. Καὶ ἐὰν ἡμεῖς οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες ἐθεωρήσαμεν πάντοτε ὡς νύμφην περιπόθητον τὴν Ἑλληνικὴν αὐτὴν πόλιν καὶ ἐστρεφόμεθα πάντοτε πρὸς αὐτήν, ὡς πρὸς τὴν πόλιν τῶν ὀνείρων μας, ποῖος ὑπῆρξεν ὁ πατριωτισμὸς ὅλων ἐκείνων ὅσοι ἐκεῖ ἐγεννήθησαν; Ἐκείνων ὅσοι ἠτένισαν τῆς λίμνης της τὰ ἤρεμα νερά τὰ ὁποῖα ἔκρυψαν ἓνα ὀλόκληρον παρελθόν εἰς τὰ βάθη των, ἐκείνων ὅσοι ἀνέπνευσαν τῶν βουνῶν της τὸ ἄρωμα, καὶ ἐμεγάλωσαν ἀτενίζοντες τῶν χιονοσκεπῶν της ὀρέων τὴν ἐπιβολὴν! Ἐκείνων ὅσοι ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς γῆς—οἱ ὁποῖοι φεύγοντες τῶν τυράννων τὴν καταπίεσιν ἐζήτησαν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ζωὴν των εἰς τόπους ἄλλους, ἐλευθέρους, καὶ οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἔδωκαν δεγμάτων ἐμπορικῆς ἰδιοφυῆς ἢ ὁποῖα δὲν ἐβράδυνε νὰ τοὺς ἀνυψώσῃ εἰς ὑψηλὴν περιωπὴν—ὅλων ἐκείνων τέλος ὅσοι ἐγιναν πλούσιοι ἢ ἀπέμειναν πτωχοί, ὅσοι ἐγιναν μεγάλοι ἢ ἀπέμειναν μικροὶ καὶ ἄσημοι, ὅλοι αὐτοί, οὐδέποτε καὶ εἰς οὐδεμίαν περίστασιν ἐλησμόνησαν τὴν πατρίδα των!

«Τάχα θὰ ζήσω γὰρ νὰ ἴδω τὰ Γιάννενα ἀπ' τὸ Δρίσκο;

«Ὅσα λιθάρια βρῶ μπροστὰ ὅλα θὰ τὰ φιλήσω.»

Μὲ παρομοίους στίχους ἔψαλλον οἱ ξενητεμένοι Γιαννιώτες τὸν πατριωτικὸν των πόνον. Εἰς ὁποίαν δὴποτε γωνίαν γῆς καὶ ἂν ἐζῆσαν μετέφεραν ἐκεῖ τοὺς πόθους των, τοὺς στίχους των τὰ πατριωτικὰ αἰσθημάτα των. Καὶ οἱ στίχοι ἐζωντάνευαν τὸν πατριωτικὸν καὶ καθίστων ἀκοίμητον τὸν νοσταλγικὸν των πόνον. Τίποτε δὲν ἦτο πλέον ὀνειρευτὸν δι' αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἰωαννίνων, καὶ τίποτε δὲν ἐθεωρεῖτο πλέον ἀσύλ-

ληπτον καὶ πλέον μέγα καὶ πλέον ἀδύνατον ἀπὸ τὴν ἐπανάκτησιν τῆς Ἑλληνικωτάτης, τῆς περιφίμου πόλεως.

Καὶ ὅμως! Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἐνδόξου μας πολέμου μὴ πτέρυξ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἡ Ἠπειρωτικὴ, βαδίζει πρὸς τὰ ἐκεῖ. Τὰ Γιάννενα ἐὰν δὲν ἔπεσαν ἀκόμη, θὰ πέσουν. Τὰ Γιάννενα θὰ γίνουν καὶ πάλιν ἰδικά μας. Τὰ Γιάννενα θὰ καταστοῦν ἐλεύθερα, θὰ ἀναπνεύσουν, καὶ θὰ ζήσουν πλέον νέαν ζωὴν ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς ἐλευθερίας. Ὁ Στρατὸς μας ὁ γενναῖος, ὁ ὑπέροχος, ποτίζει σιγὰ σιγὰ μὲ τὸ αἷμά του τὴν

Ἀετορράχην, τὸ Δρίσκο, τὸ Μπιζάνι καὶ ὀλόκληρον τὴν Ἠπειρωτικὴν γῆν. Καὶ ὅταν αὐρίον ἡ Ἠπειρος θὰ καταστῇ ἐλευθέρη καὶ μέλος καὶ αὐτὴ ἀδιαίρετον τῆς μεγάλης Ἑλλάδος καὶ θὰ ἐπαναρχίση μὴ νέα ζωὴ ἐλευθερίας καὶ θὰ σπεύσουν ἐκεῖ ὅλα τὰ διασκορπισμένα παιδιά της νὰ τὴν προσκυνήσουν, θὰ τὴν θεωρήσουν τότε ἱερωτέραν παρὰ ποτὲ ἀφοῦ ἐθυσίασθη διὰ τὴν ἐλευθερίαν της τὸ ἄνθος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ κατέστη ὁ τάφος τῶν ἐνδόξων παλληκαριῶν μας.

ΕΥΓ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΦΥΣΙΣ

Εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν στιγμὴν ποῦ σφύριζε τὸ τραῖνον, ἓνας Ἕλληνας ἐνθουσιασμένος μὲ τὴν Μακεδονίαν μοῦ εἶπε:

—Θὰ ἰδῆς ὠραία πράγματα. Ἐρχονται στιγμαί, ποῦ νομίζεις ὅτι βρίσκεσαι στὴν Ἑλβετία.

—Ὅστε δὲν θὰ φαντασθῶ ὅτι βρίσκομαι στὴ Μακεδονία; Εἶπα.

Ὁ σιδηροδρόμος ἐξεκίνησε καὶ δὲν ἤκουσα τὴν ἀπάντησιν. Μοῦ ἤλθε ἀκόμη μίαν φορὰν ἡ λέξις «Ἑλβετία». Ἐν τούτοις, ὅσον ἐχονόμεθα βαθύτερα εἰς τὴν Μακεδονίαν, τόσον ἐδοκίμαζον ὠραίας ἐκπλήξεις. Βεβαίως ἡ Μακεδονία δὲν εἶνε Ἑλβετία, διότι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀνάγκη νὰ εἶνε Ἑλβετία. Τῆς φθάνει ὅτι εἶνε Μακεδονία, ὅτι ἔχει κατὰ τὴν δικὴν της, τὸ ὁποῖον, καλλιεργούμενον, περιποιούμενον, ἀναδεικνυόμενον, ρεκλαμαριζόμενον θὰ τὴν κάμῃ ἓνα προσκύνημα, ὄχι τοῦ Ἑλληνισμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων.

Διὰ τοὺς κάμπους τοὺς ἀχανεῖς, σπαργῶντας, πλουσίους, λιπαρούς, ἀστείρευτους, ὠμίλησα ἤδη πρὸ ἡμερῶν εἰς αὐτὴν τὴν στήλην. Τὰ βουνά της ὅμως μὴπως εἶνε ὀλιγώτερον ἐνδιαφέροντα; Δὲν ἔχουν τὴν κομψότητα τῶν γραμμῶν τῶν βουνῶν τῆς Ἀττικῆς, οὔτε τὴν ἀγριότητα ἐνὸς Ἀκαρνανικοῦ βουνοῦ. Ἀλλὰ μετὰξὺ αὐτῶν τῶν δύο ἔχουν κατὰ τὸ ἰδιαίτερον, εἶνε ἀπαλά, μὲ μίαν γραμμὴν παραξενον, ἢ ὁποῖα πηγαίνει κανονικὰ καὶ ἔπειτα θλάται ἐξαφνῆ καὶ παρουσιάζει τὴν πλέον ἀπροσδόκητον ποικιλίαν. Τῶν Καμβουνίων τὴν κορυφογραμμὴν ἀδύνατον νὰ τὴν παρακολουθήσετε. Ἐνῶ πηγαίνει ὠραία καὶ κανονικὴ, ὡς γραμμὴ σώματος ἀναπαυτικὰ ξαπλωμένου πρὸς ὕπνον, ἔξαφνα τὴν χάνετε. Ἐγκρεμισθῆ εἰς ἓνα βύραθρον.

*

Καὶ ἡ πρασινάδα αὐτῶν τῶν βουνῶν ἰδιαίτερα καὶ ξεχωριστὴ. Δὲν εἶνε ἡ πολυποίκιλος πρασινάδα τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, μὲ τὰς μυριάς λεπτοτάτας ἀποχρώσεις τοῦ πρασίνου, ποῦ κινδυνεύει νὰ τὰς ξεχωρίσῃ τὸ μάτι. Ἐδῶ τὸ πράσινον εἶνε βαθύτερον, πυκνότερον, περισσότερον μονότονον, ἀλλὰ μάλλον ἐπιβλητικόν. Φαίνεται ὅτι διενθυνόμεθα πρὸς βορρᾶν. Εἶδα

ἔπειτα ἀπὸ τὸ Ὀστροβον μίαν πυκνὴν ἔκτασιν ἀπὸ σχοίνους. Δοιπὸν, αὐτοὶ οἱ σχοῖνοι ἐφαίνοντο μαῦροι, δυνατοί, εὖρωστοι, σχεδὸν ἀπειλητικοί, πυραμίδες ἀπὸ ὄπλα εἰς τὴν ἀκρὴν τῶν ὁποίων τὸ πράσινον ἔπαρνεν ἀστραπῆς ἀτσάλινης λόγχης.

Οὔτε οἱ ποταμοὶ τῆς ὁμοιάζουν μὲ τοὺς δικούς μας. Προνομιούχος ἄλλως τε εἰς νερὸ ἡ Μακεδονία, βρέχεται ἀπὸ παντοῦ, διαρρέει εἰς καταρράκτας, συγκεντρώνεται εἰς λίμνας, πυκνώνεται εἰς μεγάλα κύματα νεροῦ, τὰ ὁποῖα καταβαίνουν ἀργὴ καὶ ἀθουρῶως πρὸς τὴν θάλασσαν. Μυστικὴ κατεργασίη ἐπὶ ὀλόκληρον τὸ ἔτος φιλτράρει τὰ χιόνια τῶν βουνῶν, τὰ ὑγροποιεῖ καὶ ἀνοίγει τὰς ἀοράτους πηγὰς τῆς γῆς.

Ὁ Ἀξιὸς κυλᾷ ἐλαφρὸς καὶ εὐκίνητος μέσα ἀπὸ τὰ λεπτὰ καλάμια τὰ ὁποῖα σφυρίζουν εἰς τὸ διάβα του ἓνα σφύριγμα ρυθμικόν, ὡς νὰ θέλουν νὰ τοῦ κανονίσουν τὸ κύλισμα. Ἐνα Ἀλιάκμονα δὲν τὸν ἔχομεν στὴν ἄλλην Ἑλλάδα. Τὶ ἔχει ξεχωριστὸν αὐτὸς ὁ ποταμὸς, δὲν μπορῶ ἐδῶ νὰ προσδιορίσω. Ἀλλὰ ἔχει κατὰ τὴν δικὴν του.

Καὶ τέλος ἡ λίμνη τοῦ Ὀστροβου δὲν εἶνε ὁμοία μὲ καμμίαν ἄλλην. Τὴν εἶδα πρὸς τὰ ξημερώματα, ὅταν τὴν ἀσήμενον ἢ πανσέληνος, καὶ τὴν εἶδα καὶ τὸ μεσημέρι, ὅταν τὴν ἐχρῶσαν ὁ ἥλιος. Μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο πολυτίμων μετάλλων, τὸ νερὸ διεισφέρει μίαν περιέργον πυκνότητα νεκρᾶς γαλαζόπετρας, νεκρᾶς ὅμως κατ' ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάλ्लεται ἡ ζωὴ. Εἰς τὰ παράλια τῆς οὔτε καλάμια, οὔτε πρασινάδα καμμία, ἀλλὰ οὔτε ἡ λεπτὴ Ἰσπανικὴ νταντέλλα ποῦ σχηματίζει ἢ θάλασσα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ παράλια. Μεγάλαι δυναταὶ γραμμαῖ, τραβηγμένα ἀπὸ ἓνα γερὸν σχεδιαστὴν. Καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιβλητικὴν αὐστηρότητα, ἡ κομψὴ χάρις ἐνὸς λεπτοῦ, εὐθραύστου, γοργοῦ, εὐγράμμου μουζόλου.

Ὅταν ἐπεστρεψα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὁ ἴδιος ποῦ μοῦ τὴν εἶχε συστήσει ὡς Ἑλβετίαν μὲ ἠρώτησεν:

—Ἐ; Δὲν εἶχα δίκην; Δὲν εἶνε Ἑλβετία;

—Καθόλου, τοῦ εἶπα. Ἑλβετία δὲν εἶνε. Εἶνε κατὰ καλλίτερον. Εἶνε Μακεδονία.

Γ. Τ.

ΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΒΕΝΙΖΕΛΩΝ

Περᾶ γοργόφτερο ἀετὸ τῶν νοῦ σου ἡ γληγοράδα
Κ' ἡ λάμψι του σκορπᾶζωῆ καὶ φῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα.
Μ' ἐσένα ἡ μαρμαρόκτιστη Ἀθήνα πάλι τώρα
Γίνεται πρώτη, ξακουστὴ καὶ δοξασμένη χώρα.
Βύζαξες γάλα λιουταριου εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κρήτης.
Κι' ἀντρεωμένο σ' ἔκαμε ὁ γέρο Ψηλορείτης.
Κι' ὅπου τὸ πόδι σου βαρὺ κι' ἀσάλευτο πατήσης
Σκορπιζεις φλόγες καὶ φωταῖς, σ' Ανατολὴ καὶ Δύση.
ΜΙΛΙΤΙΑΔΗΣ Ι. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀγαπητὴ Ἰσπανίε!

Ἐκ τῆς πενιχρᾶς μου συλλογῆς δημοτικῶν ἀσμάτων, ἀποσπῶ χάριν τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» τὸ τραγοῦδι τῆς Καταιρίνας, καὶ τὸ ἀποστέλλω ἔτι μόνον διότι δὲν ἔχει δημοσιευθῆ μέχρη τοῦδε ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι πρόσοθετος ἱστορικὴ πηγὴ διαιωνίζουσα φρικτὴν δουλαγωγίαν διαπραχθεῖσαν φθίνοντος τοῦ 1822 ἀπὸ Τουρκοαφραϊταίς.

Καὶ ἱστορικῶς εἶναι ἠκριθωμένον καὶ ἡ ζῶσα ἐπιθεωρήσεως ἐν Σαρανταπήγῳ καὶ ἐν Στομίῳ τοῦ δήμου Εὐρωστίνης καὶ Καρυᾶ τῶν Τρικάλων διασώζει, ἐπι Τρισχιλίου Τουρκαλθανοὶ τὰ μόνα λείψανα τῆς μεγάλης στρατιᾶς τοῦ Μαχμούτ Πασᾶ τῆς Δράμας φθίνοντος τοῦ 1822, ἐδεύοντα ἐκ Κορίνθου πρὸς τὸ Αἴγιον καὶ τὰς Πάτρας, καὶ διανοκτερεύσαντα ἐν Καμαρίῳ, ἐπέπεσαν ὡς γῦπες κατὰ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ «Στόμιον» ἀμερῆμων παραχειμαζόντων κατοίκων τοῦ χωρίου Σαρανταπήγου, ἐξ οὗ κατήγετο ἡ περικαλλῆς Καταιρίνα Παναγιώτη Ξεριᾶ ἢ Μέχλερη, ἥτις δουλαγωγουμένη παρὰ τὰ Μαῦρα Λιθάκια τῆς Ἀκράτας, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ πνιγῆ, καὶ ἐκεῖ ἐφρονεῖθη παρὰ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀνέκοψαν τὴν πορείαν τῶν Τουρκαλθανῶν, διότι οἱ Ἕλληνες ἐπροτίμησαν τὸν θάνατον ἀντὶ τῆς δουλαγωγίας.

Δυνατὸν νὰ ἀπορήσητε Δνίς, διὰ τίνα λόγον ἀπασχολῶ τὸν χρόνον τῆς φίλης «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως», μετὰ προσθηκῶν αἰτινες προσδιάζουσιν εἰς ἴδια Λαογραφικὰ περιοδικά, ἀλλὰ ἐπιχειμένης τῆς δημοουργίας αὐτονόμου Ἀθωνίας—Τουρκαφραϊτικᾶς ἀκριβέστερον, οἱ δημιουργοὶ τοῦ τοιοῦτου θηριοτροφείου ἀπὸ Βόας συσφιγκτήρας καὶ Ἐχίδνας, προπαρασκευάζουσιν ὡς διηνεκῆ βορᾶν τούτων καὶ πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Ἡπείρου ὡσεὶ μὴ ἐπήρουν ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας παρὰ Τουρκαλθανῶν κυρίως καὶ κατὰ πολλῶν ἑκατομμυρίων Ἑλλή-

ΣΤΙΣ ΦΙΛΗΘΡΩΠΕΣ ΚΥΡΙΕΣ

(Ἀφιερῶται εἰς τὰς εὐγενεῖς Νοσοκόμους κυρίας τοῦ Νέου Πολιτικοῦ Νοσοκομείου)

Εἶναι πικρὰ τὰ δάκρυα
Ποῦ τρέχουν ἀπ' τὰ μάτια
Γιατὶ τρυποῦνε τὴν καρδιά
Τὴν κάνουνε κομματία.

Κ' εἶναι γλυκὰ τὰ δάκρυα,
Κι' ὁ Κόσμος ὅλος ξέρει,
Ὅπου τὰ σβύνει ἕνας παλμός
Καὶ τὰ σφουγγαίει ἕνα χέρι.

Σ. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

νων διαπραχθεῖσαι ἐρημώσεις, δουλαγωγίαι, δημεύσεις, μειοφωνίαι καὶ ἐξισλαμίσεις.

Παραθέτων τὸ ἄσμα, σιγῶ μετὰ πλήρους πεποιθήσεως, ἔτι: τὸ 1913 ἔσὺγχρονος Πραμηθεὺς Δεσμώτης, ἡ Ἡπειρος, θὰ εἶναι Ἐλευθέρα.

Νὰ ἦταν ἡ ἡμέρα βροχερὴ κα' ἡ νύκτα ποντισμένη
Ποῦ βάλαν Τούρκοι τὴ βουλή πέρα γιὰ νὰ περάσουν·
Νύχτα σελώνου τ' ἄλογα, νύχτα τὰ καλλιγόνου·
Νύχτα περῶν τὴ Φόνησσα καὶ τὸ θολὸ ποτάμι

Στὸ Στόμι ξημερώσανε, στῆς χλιβεραῖς καλύβαις·
Πῆσαν γυναικες μὲ παιδιὰ, γυναικες μὲ τοὺς ἄνδρες·
Πῆσαν τὴ βρονκολόπουλλα, ποῦ φύλαγαν τὰ βόδια·
Πῆσαν ἄσπρα, πῆσαν φλωριά, πῆσαν μαρογαϊτιάου,

Πῆσαν τῆς Παναγιώτινας τὴ δόλια Καταιρίνα·
Μὲ τὰ μαλλάκια ξέπλεγα, σ' τῆς πλάταις τῆς ἡμιμένα·
Κι' ὁ Τούρκος ποῦ τὴ σκλάβωσε γλυκὰ τῆς κουβεντιάζει·

— Περβὰτ' ἀστοί, περβὰτ' ἀγίη, περβὰττει νηὸ φεγγαί,
Νὰ πᾶμε σ' τὴν Ἀρβαντιὰ καὶ σ' τ' Ἀρβαντοχώρι

Νὰ κάμης Μπέη Πέθηρὸ καὶ τὸ Μπερόπουλλ' ἄντρα·
— Κάλλιο νὰ ἰδῶ τὸ αἰμά μου, σ' τὴ γῆς νὰ κοκκινήσῃ,

Παρὰ νὰ ἰδοῦν τὰ μάτια μου, Τούρκος νῆν τὴ φιλήσῃ,

Γλυτώστε μ' ἀδελφοῦλια μου ἀπ' τῶν Τουρκῶν τὰ χέρι·
Μὴ μπιταριά τῆς γρίζανε, τὴν παίρνει σ' τὸ κεφάλι

Κολεμπιστάδες βάλλιανε, τὴν βγάλαν πεθαμένη.

Ι. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΗΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1912

Ἀπο Τὸν Πόλεμον

Ἡ μάχη τῶν Γεντιῶν.*

Τοιοῦτρόπως τὴν πρωίαν τῆς 2 Νοεμβρίου, ἐνῶ ἡ βροχὴ ἐξηκολούθει ἀπαύστως καὶ ἀμειλίκτως, αἱ δύο στρατιαὶ ἐνισχυθεῖσαι ἐπανελάμβανον τὴν μάχην. Οἱ Τούρκοι ἀντεπετέθησαν μετ' ἀποφασιστικότητος, ἀρήσαντες τὰ ἐχυράματά των ὅπως ἀπαυθῆσαν τοὺς εὐζώνους, οἱ ὅποιοι προῦχόντων μετὰ τὰς λόγχας, ἀλλὰ τὸ εὐστοχον καὶ συνεχές πῦρ τοῦ Ἑλληνικοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν μηχανοβόλων ἐπέφερε τισαυτὴν θρασύν, ὥστε οἱ Τούρκοι ἀμέσως ἠναγκάσθησαν νὰ σταματήσουν καὶ εἶτα νὰ ὑποχωρήσουν. Μόνον μετὰ τρεῖς ὥρας οἱ Ἕλληνες ἦσαν κύριοι ἔλων τῶν ἐχθρικών θέσεων. Οἱ εὐζῶνες, μετὰ ἰσχυρὰ θυμασίαν ἐφθασαν μέχρη κάτωθεν τῶν ἐχθρικών τηλεβόλων. Οἱ Τούρκοι δὲ ὑπὸ πανικοῦ καταληφθέντες ἤρχισαν νὰ τρέπωνται εἰς φυγὴν ἀτακτον, ἐγκαταλιπόντες σχεδὸν ἔλον τὸ πυροβολικὸν αὐτῶν, τὰ πολεμοφόδια καὶ τὰ προσωπικὰ των ἐφόδια. Διερχόμενοι δὲ τὴν χώραν ὅπως σωθῶσι διέσπειραν τὸν τρόμον μεταῦ τοῦ Χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, ὅστις ἐκλειδώθη μέσα εἰς τὰς οἰκίας ἐνῶ οἱ Μουσουλμάνοι ἐφευγον μετὰ τοὺς στρατιώτας.

Τὴν μεσημέριαν ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐκυρίευσεν τὰς Γεντιῶν, ἐνῶ οἱ Τούρκοι ἐξηκολούθησαν τὴν ἀτακτον φυγὴν. Ἐὰν ἡ βροχὴ καὶ ἡ ἀντίστασις ἦν συνήθησαν ὅπως σώσῃ τὴν γέφυραν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Δουβία δὲν εἶχον ἐπιεραδύνη παρὰ τὸ Πλατὺ, τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ἐσθῆδος μεραρχίας τῆς ἀποτελούσης τὴν προφυλακὴν, οἱ Τούρκοι θὰ εἶχον ἀποκεκομμένην τὴν ὑποχώρησιν καὶ θὰ ἐκυκλούντο ἔλοι.

Καὶ τὴν φορὰν δὲ ταύτην οἱ Τούρκοι ἔσχον τὸ εὐτύχημα νὰ σώσουν τὸ κύριον σῶμα, ἀλλὰ περὶ τοὺς χιλίους, οὗς κατέφθασεν τὸ ἱππικόν, συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι.

Αἱ ἀπώλειαι τῶν Ἑλλήνων αἱ συμῆσαι σχεδὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης ἡμέρας ἀνήλθον εἰς χιλίους νεκρούς καὶ τραυματίας. Οἱ Τούρκοι ἔσχον πλεόν τῶν χιλίων νεκρῶν. Αὐτὴ ἡ δευτέρα ἡμέρα τῶν Τούρκων εἶνε ἴση, ὡς βεβαίον οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου πρὸς τὴν τοῦ Σαρανταπήγου.

Ἐξακολουθοῦντες τὸν δρόμον μας εὐρίσκομεν πανταχοῦ βλήματα ἐγκαταλειμμένα. Ἀπὸ τῆς Ἐλασσῶνος μετὰ τὸ σημειοῦ τούτου εἶδομεν διεσκορπισμένας κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ τοὺλάχιστον δισχιλίαις ἐδίβας, μὴ ἐκραγείσας, προφανῶς δὲ ριφθείσας χαμαί, ὅπως διευκολυνθῆ ἡ φυγὴ. Παρὰ τὸ χωρίον δὲ Ἀποστόλη εὐρέθησαν διάφορα πτώματα στρατιωτῶν καὶ μερικῶν Ὀθωμανιδῶν. Φαίνεται ὅτι οἱ φυγάδες τῶν Γεντιῶν συνεκρούσθησαν κατὰ τὴν νύκτα μετὰ ἄλλους Τούρκους, οἱ ὅποιοι ἐτραχαν πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐκλήφθησαν ὡς Ἕλληνες. ἐγένοντο δεκτοὶ διὰ πυροβολισμῶν, ἀφῆκαν δ' οὕτως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους στρατιώτας καὶ χωρικοὺς, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐνωθῆ μετ' αὐτῶν κατὰ τὴν φυγὴν.

Ὅταν ἐφθάσαμεν ἐπὶ τόπου, εὕρομεν τὰς Γεντιῶν καίῳμενα εἰς διάφορα σημεία. Εἶναι οἰκίαι τῆς Τουρκικῆς συνοικίας, αἱ ὅποιοι καταστρέφονται. Μερικὰ πτώματα εἶναι ἀκόμη εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀλλὰ δὲ καίονται μεταῦ τῶν ἐρειπίων. Οἱ κάτοικοι διέρχονται ἀδιάφοροι ἐν μέσῳ μεγάλου τρόμου, δι-

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

γούονται δὲ ὅτι μέλις εἰσηλθόν τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα εἰς Γεντιῶν, ἀπὸ τὰς οἰκίας τῆς Τουρκικῆς συνοικίας ἐρρίφθησαν πολλοὶ πυροβολισμοί, οἱ ὅποιοι ἐφόνευσαν δεκά στρατιώτας καὶ ἑξ χριστιανούς. Τότε ὁ λαὸς ἐξαγριωθείς καὶ καταλθὼν ἐκ τῶν ἐγγύς λόφων, εἰς οὗς εὐρίσκονται ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Βουλγαρικὴ συνοικία, ἤρχισεν νὰ καίῃ καὶ νὰ καταστρέφῃ τὰς οἰκίας τῶν Μουσουλμάνων οἱ ὅποιοι ἐν τῷ μεταῦ εἶχον τραπὴ εἰς φυγὴν.

Κατὰ τὴν νύκτα ἡ Τουρκικὴ συνοικία ἔχει μίαν ὄψιν ἀπαισίαν μετὰ τὰς ἐρημικὰς λάμψεις τῆς. Συχνοὶ πυροβολισμοὶ ἀκούονται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις χωρὶς νὰ ἐνοηταί ὁ λόγος. Ἐπὶ τῶν λόφων δὲ ἔπου ἐξετυλίχθη ἡ μάχη, διάφοροι σκιαὶ πλανῶνται. Εἶναι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι σκάπτουν λάκκους καὶ θάπτουν τὰ πτώματα. Κατὰ παράδοσον σύμπτων αἱ μάχαι ἔλαβον χώραν μεταῦ διαφόρων χριστιανικῶν καὶ μουσουλμανικῶν κοιμητηρίων.

Σήμερον τὴν πρωίαν ὁ Πρίγκηψ Διάδοχος μετ' ἔλον τὸ ἐπιτελεῖόν του ἀφῆκε τὰς Γεντιῶν διευθυνόμενος πρὸς τὸ Κιργιζλάρ παρὰ τὸν ποταμὸν Βαρδάρ. Ἐπιστρέφοντες οὕτω εἰς τὴν πρώτην ἡμῶν θέσιν. Φαίνεται, ὅτι αἱ γέφυραι ἐπὶ τοῦ Βαρδάρ εὐκλῶς ἐπεδιωρθώθησαν.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ τὰς διέλθωμεν χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν καὶ θὰ εὐρεθῶμεν ταχέως εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἔπου θὰ παύσῃ ἴσως ἡ σκληρὰ, αἰματηρὰ καὶ ἀδιάκοπος αὕτη πάλη.

Ὁ σιδηροδρομικὸς αὐτὸς σταθμὸς ὁ ὄσημος μετὰ πρὸ πινος, προσέλαβεν ἤδη ἐξαιρετικὴν σημασίαν. Εἶναι τὸ κέντρον τῆς ὑπηρεσίας τῶν τραίνων τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς χθές, ἔσαν ἐπανῆλθον ἐδῶ, ὁ σταθμὸς ἀντήχει ἐκ ζωηρῶν ζητωκραυγῶν. Οἱ στρατιῶται εἶχον συναθροισθῆ περὶ τοῦ τραίνου, ὅπου μετέφερε τὸν Βασίλεα Γεώργιον. Ὁ Ἕλλην Μονάρχης περικυκλούμενος ἀπὸ τοὺς πρίγκηπας Κωνσταντίνου, Γεώργιον, Νικόλαου, Ἀνδρέαν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Διαδόχου Γεώργιον, ἔστη ἐπὶ μακρῶν συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ ἐπιτελείου, περιπατῶν ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, σταματῶν δὲ συχνὰ ὅπως ἐρωτᾷ τοὺς στρατιώτας. Πρὸς τὸ ἐσπέραι δὲ ἐπανῆλθον εἰς τὴν Βέρρριαν.

Χθὲς εἶμεθα ἀπηλπισμένοι διὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γέφυραν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βαρδάρ. Διὰ τὰς βεβαιωθῶμεν μετέδημεν μετὰ ἄλλους συναδέλφους μετὰ τῆς γεφύρας. Ἐνας λόγος μηχανικοῦ εἰργάζετο ἤρως ὅπως ἐπανορθώσῃ τὰς ἐλαφρὰς ζημίας, ἅς ὑπέστη ἐκ τῆς ἐκρήσεως τῆς δυναμιτίδος ἡ μεγαλοπρεπὴς γέφυρα, ἡ ἔχουσα μήκος 200 περὶπου μέτρων. Μέλις θὰ περατωθῆ ἡ ἐργασία τοῦ μηχανικοῦ σώματος, ὁ στρατὸς θὰ δυναθῆ νὰ διέλθῃ.

Οἱ Τούρκοι ἐγκατέλειψαν τελείως τὴν ἀμυναν τοῦ Βαρδάρ. καταφυγόντες πρὸς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐν Ἑλληνικῶν ἀπόσπασμα τὸ ὅποιον ἐξετέλεσε μίαν ἀναγνώρισιν κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς πρωίας δὲν εὐρε κατέν ἴχνος ἐχθροῦ. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ φθάσωμεν ταχέως εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, διότι ὁ ψυχρότατος καιρὸς ἀπειλεῖ ἐκ νέου βροχῆν.

Ἐν ᾧ ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τῆς ἐπίσκεψίν μας ἐκ τῆς γεφύρας, συνηνήθημεν μετὰ δύο ἀστούς συνοδευόμενους ἀπὸ ἕνα στρατιῶτην. Μετὰ ἐκπλήξιν μαυθάνομεν, ὅτι προέρχονται ἐκ Θεσσαλονίκης. Εὐχαρίστως ἀνέλαβον τὴν λεπτήν ἀποστολήν νὰ εἰδοποιήσουν τὸν ἀρχιστράτηγον ὅτι οἱ Τούρκοι εἶναι ἀνίκανοι ν' ἀμυνθοῦν καὶ ὅτι ἡ πόλις ἀναμένει ἐναγωνίως τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς.

ΜΙΑ ΞΕΛΙΣ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΑΧΩΝ

Εἰς τὴν γιγαντομαχίαν, ἣ ὁποία εἰς μίαν μεγάλην ἔκτασιν χιλιόμετρων διεξάγεται χάριν τῆς ἐλευθερίας ἐπάνω εἰς τὰ ὑψηλὰ βουνὰ τῆς Ἡπείρου, ἔχει τὴν ἐκλεκτὴν θέσιν τῆς καὶ ἡ Κύπρος, ἡ Μεγάλη ἑλληνικὴ Νῆσος τοῦ ἀνατολικοῦ βάρθους τῆς Μεσογείου.

Καὶ χρῆμα καὶ αἷμα ἀφθονον προσέφερον εἰς τὸν ἀγῶνα ἡ Μεγαλόνησος σεμνὰ καὶ ἀθόρυβα, ὅπως σεμνῆ καὶ ἀνευ ἐπιδείξεως ὑπῆρξε μέχρι σήμερον ὀλη ἡ

Ο κ. ΕΥ. ΚΑΤΖΗΓΙΩΑΝΝΟΥ

Βουλευτὴς Κύπρου ἀληθοῦς κατὰ τὴν μάχην τοῦ Προφήτου Ἠλίου.

ἐκδήλωσις τοῦ θετικοῦ πατριωτισμοῦ τῆς, μετὸν ὅποιον ἐξέπληττε καὶ ἡμετέρους καὶ ξένους.

Ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ ἀνθρωποι τοῦ πλοῦτου, ἐπιστήμονες, σπουδασταί, κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, ἐπαγγελματίαι, ἐγκατέλιπον τὰς θέσεις των, τὰς ἀναπαύσεις των, τὰς οἰκογενεῖας των, ἀφῆκαν τὴν ὡραίαν Νῆσον των, ὅπου αἱ ἀπαισιότῃτες τῆς Τουρκικῆς τυραννίας δὲν εἶχαν χῶρον, καὶ ἔσπευσαν νὰ ἀποθάνουν μαχόμενοι διὰ τὴν Πατρίδα.

Εἰς οὐδεμίαν ἴσως ἄλλην ἑλληνικὴν χώραν ἡ ἐθνικὴ ἰδέα καλλιεργεῖται τόσο καθαρὰ καὶ εὐρεῖα

ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς φυλετικῆς ἐνότητος καὶ τοῦ πολιτικοῦ Μεγαλείου τοῦ Ἔθνους, ὅσῳ ἐν Κύπρῳ.

Ἄλλ' ἔτι υπερβάλλει εἰς αὐτὴν ἡ συμμετοχὴ τῶν πολιτευομένων εἰς τὸν ἀγῶνα.

Χάρις εἰς τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν καὶ τοιοῦτον πατριωτισμόν, ἔσχομεν καὶ τὴν υπερτάτην ἐκδήλωσιν τῆς κυπριακῆς φιλογενεῖας εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ Κυπρίου Βουλευτοῦ Χατζηγιωάννου καὶ τοῦ Κυπρίου Δημάρχου καὶ πρώην Βουλευτοῦ Σάωζου, οἱ ὅποιοι ἔσπευσαν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὸ ἐθνικὸν σάλπισμα καὶ ὡς ἀπλοὶ στρατιῶται, καὶ ἀφανεῖς, ἔδειξαν ὅτι ἠσθάνοντο τὴν ἀφραστον εὐχαρίστησιν καὶ τὴν τιμὴν, ἔτι ἐγένοντο ὑπερασπισταὶ τῆς Μεγάλῃς Ἑλλάδος τὴν ὁποίαν ἐνέκλειεν ἡ ψυχὴ των.

Ἡ 6 Δεκεμβρίου εἶναι ἰδιαίτερος ἱστορικὴ ἡμέρα διὰ τὴν Κύπρον. Κατ' αὐτὴν βλέπομεν τὰ ἐκλεκτὰ τέκνα τῆς ἱστορικῆς Μεγαλόνησου προκινδυνεύοντα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν καὶ ποτίζοντα διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματός των τὴν πολυστένακτον ἡπειρωτικὴν γῆν. Ὁ Σάωζος ἐφρονεῦθη καὶ ὁ Χατζηγιωάννου ἐπληρώθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ φρονεθεὶς καὶ ὁ πληρωθεὶς ἔπεσαν, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσαν τὸ καθήκον των, ὅχι ὡς κοινῶς λέγεται, «μετὰ γενναϊότητος», ἀλλὰ ἀφοῦ ἐπολέμησαν ὡς ἄνδρες, ὁρμητικοί, θαρραλέοι, καὶ ἀφοῦ ἐξεδιώξαν καὶ συνέτριψαν μετὰ ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν τὸν ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποτολήμῃ νὰ ἀνέλθῃ μέχρι τῶν ὄχρωμάτων των.

Κατὰ τὴν 6 Δεκεμβρίου ὑπερήσπιζον τὴν θέσιν «Προφήτης Ἠλίας». Ἐκεῖ εἶχε τοποθετηθῆ ὑπὸ τὸν γενναῖον ὑπολοχαγὸν Γιώτην ἢ πρώτην διμοίριαν τοῦ τρίτου Λόχου τοῦ Α' Πεδικοῦ Συντάγματος, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ὁποῖου ἀνήκον οὗτοι.

Ἡ θέσις ἦτο λίαν ἐκτεθειμένη καὶ ἐπικίνδυνος. Τοῦτο δὲν διέλαθε τὴν προσῆγν ὅτε τῶν ἀνδρῶν, ὅτε τοῦ ὑπολοχαγοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπ' ἀρχῆς εἶχεν εἰπῆ εἰς τοὺς ἀνδρας του «νὰ ἐπαγρυπνήτε καὶ νὰ ἔχητε θάρρος, διότι, ἐδῶ δὲν εἶναι παιγνίδι».

Ὁ «Προφήτης Ἠλίας» εἶναι εἰς ἀπὸ τοὺς λόφους τῆς ἑλληνικῆς πρὸς τὰ ἀριστερὰ παρατάξεως. Μικρὸς λόφος, ἔχων ἀπέναντι τὴν λοφώδη γραμμὴν τῆς τουρκικῆς παρατάξεως καὶ τὰ τουρκικὰ πυροβολεῖα τοῦ Ἁγίου Νικολάου, πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ κάμπον καὶ καὶ εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ τὸ περιώνυμον Μπιζάνι.

Κατὰ τῆς θέσεως αὐτῆς πρῶτ' οἱ τοῦρκοι ἤρχισαν τὴν ἐπίθεσιν τὴν 6 Δεκεμβρίου. Τὸ Μπιζάνι μακρόθεν ἔλαθε μέρος. Τὰ τουρκικὰ πυροβολεῖα τοῦ Ἁγ. Νικολάου ἐπίσης. Τοπομαχικὰ, ταχυδῶλα, πολυδῶλα, μυδραλιοδῶλα, ἔλα ἐδόνουν δαιμονιωδῶς τὴν ἀτμόσφαιραν, διευθύνοντα τὰς βολὰς των κατὰ τῆς μικρᾶς θέσεως τοῦ Προφήτη Ἠλίου, ὅπου οὐδὲν ἀτυ-

χῶς ἑλληνικὸν πυροβόλον ὑπῆρχε διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν τόσῃν ἀπειλήν. Κρατῆρες ἠφαιστείου ὑφούντο ἐκεῖ ὅπου ἐξερρήγγοντο αἱ μεγάλαι ὀβίδες. Ἀνθρώπινα κορμιά διεμελλίζοντο ἐκεῖ ὅπου αἱ ὀβίδες ἐπληττον. Θυέλλα ὄργῃς καὶ καταγίγς θανάτου ἐμαίνετο κατὰ τοῦ τόπου, τὸν ὅποιον ἐφύλαττον οἱ ὀλίγοι ὑπερασπισταί.

Ἄλλ' οἱ ἄνδρες ἔμενον εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἀπήντων μετὰ πυρὰ μάνλιχες μόνον εἰς τὴν τόσῃν λυσσαλέαν ἐπίθεσιν τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἀγγλος ἐθελοντὴς Newbold, ἀνταποκριτὴς τῶν «Ἡμερησίων Νέων», ἀνήκων εἰς τὴν διμοίριαν, ἀναρριχάται εἰς ἓν ὕψωμα καὶ ὀπισθεν μίας μεγάλης πέτρας πυροβολεῖ μετὰ δὴν τὴν ψυχραιμίαν τους Καὶ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Ὑπολοχαγοῦ «μπράβο Newbold».

Ἡ ἐπίθεσις τῶν τουρκικῶν ἐξακολουθεῖ μετατρεπομένη βαθμηδὸν εἰς πραγματικὴν ἐφοδόν. Ὁ Γλυκοφρύδης καὶ ὁ Καμπᾶς, γενναῖοι στρατιῶται, ἀκούονται φωνάζοντες, ὅτι οἱ τοῦρκοι μᾶς ἐπήραν ἀπὸ τὰ πλάγια». Πράγματι δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ, ὅπου ὁ κάμπος καὶ ὅπου δὲν ὑπῆρχε πολλὴ προφύλαξις ἐκ μέρους τῶν ἰδικῶν μας, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἀπέναντι τουρκικὴ παράταξις, οἱ τοῦρκοι ἔκαμαν πλαγισμόν. Ἐνῷ ἀπησχόλουν κατὰ μέτωπον τὴν [ἑλληνικὴν] διμοίριαν, ἄλλοι ἐπήραν τὰς κλιτύς τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ λόφου, ἀποκρυπτόμενοι καὶ ἀπὸ τὸ ἐκκλησιδίου τοῦ Προφήτη Ἠλίου, τὸ ὅποιον ὑψούτο πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνον.

✱

Ὁ ὑπολοχαγὸς τότε διατάσσει «ἐφ' ὄπλου λόγχῃ» καὶ μετὰ δύο δυνατὰ λόγια θερμεύει τοὺς ἀνδρας του. «Παιδιά, λέγει, ὅσοι εἶνε τίμιοι στρατιῶται θὰ κάμουν τὸ καθήκον των». Αὐτὸ ἤρκεσεν. Οἱ τολμηρότεροι ὄρμουν πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἀνήρχοντο οἱ Τοῦρκοι. Ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκετο πλησίον εἰς τὰ προχώματα. Ὅποια λύσσα καὶ ὅποια ἀνδρεία τότε. Ὁ Σάωζος καὶ ὁ Χατζηγιωάννου ἐκ τῶν πρώτων προέταξαν τὰ στήθη των διὰ νὰ ἀνακόψουν τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ. Ὅρθιοι ἐπολέμουν σημαδεύοντες καλὰ διὰ νὰ μὴ πηγαίνῃ ἄδικα τὸ βόλι. Αἱ σφαῖραι ἐσύριζαν περὶ τῶν διατρυπώσαι τὰ ἐνδύματά των. Ἀδιάφορον. Ὁ Σάωζος ἤκούετο φωνάζων μετὰ προφανῆ αὐταρέσκειαν: «πάει κι' αὐτός, πάρ' τον κι' αὐτὸν κάτω, κύριε Λοχαγέ». Ὁ Χατζηγιωάννου μετὰ προφανῆ ἰκανοποίησιν ἀνήγγελλε μεγαλοφώνως, ὅτι ἔρριψε δύο, πλήξας αὐτοὺς τὸν ἓνα εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὸ στήθος. Εἰς δεκαπέντε τῶν εὐζώνων, ὁ ὁποῖος συμμαχόμενος ἐκεῖ παρηκολούθει μετὰ τὸ ἔμπειρον μάτι του καὶ τὰς κινήσεις τοῦ πλησιάζοντος ἐχθροῦ καὶ τὰ πυρὰ τῶν ὀλίγων γενναίων ἰδικῶν μας, ἐξέφρασε κατὰ τρόπον ἐμφαντικὸν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τὴν ἐπιδοκιμασίαν του, ὁ ἔμπειροπόλεμος αὐτός, διὰ

τὴν μαχημότητα τῶν παιδιῶν τῶν πόλεων. «Μπράβο, μπράβο, παιδί μου, φωνάζει εἰς τὸν Χατζηγιωάννου, καλὰ ἐβάρεσες τὰ σκυλιά· σὲ εἶδα». Καὶ σπεύδει καὶ τοῦ χαιδεύει τὸν ὦμον. Νέα ἐνθάρρυνσις καὶ νέα ὁρμὴ τότε. Μία ἀντεπίθεσις ἐπακολουθεῖ. Οἱ ἡμέτεροι μετὰ ἐφ' ὄπλου λόγχῃν ὄρμουν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, οἱ ὅποιοι ἐπέμενον ἀκόμη νὰ καταλάβουν τὰς ἑλληνικὰς θέσεις. Τρομερὰ στιγμή! Ἄγρια πάλη σώματος πρὸς σῶμα. Οἱ ἐχθροὶ κάμπτονται. Ὅρμουν εἰς τὴν κατωφέρειαν πρὸς φυγὴν. Κυλίζονται ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ λόφου ἀπὸ τὰς σφαῖρας τῶν ἰδικῶν μας. Ὅλος ἐκεῖ ὁ τόπος ὁ μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν καὶ τουρκικῶν θέσεων σίτίζεται ἀπὸ τουρκικὰ πτώματα.

Συντελεῖται ὅμως συγχρόνως μεγάλη καταστροφὴ καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους. Ἀπὸ τὸ Μπιζάνι καὶ ἀπὸ τὰ πυροβολεῖα τοῦ Ἁγίου Νικολάου βάλλων λυσσαδῶς μετὰ δὴν τῶν εἰδῶν καὶ δὴν τῶν μεγεθῶν τὰς ὀβίδας. Τὰ μυδραλιοδῶλα καὶ τὰ πυροδῶλα συμπληροῦν τὴν ἀγρίαν συμφωνίαν τῶν ἐχθρικών βλημάτων, τῶν ἐκρήξεων καὶ τῶν ἤχων. Ὁ λόφος τοῦ Προφήτη Ἠλίου ἦτο ἐπισημασμένος ἀπὸ τὸν ἐχθρόν. Αἱ ὀβίδες ὄργωναν τὴν γῆν τοῦ λόφου. Κατέθραυον βράχους. Κατέστρεφον κορμιά.

Αἱ σφαῖραι ἐθέριζον. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐσκέφθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν θέσιν, νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸς σωτηρίαν.

Πίπτει ὁ ἐπιλοχαεὺν Ραδοβίτζης, ὁ λοχίας Λουκιανός, ὁ ἀγγλος Newbold καὶ σωρεῖα ἄλλη ἐκλεκτῶν νέων. Ἀλλὰ πίπτει καὶ ὁ Σάωζος, ὁ ἐκλεκτός τῆς Κύπρου. Πληγώνεται σοβαρῶς ὁ Χατζηγιωάννου. ὁ λατρευτός τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Τραυματίζεται καὶ ὁ γενναῖος ὑπολοχαγὸς Γιώτης.

Ἡ Διμοίρις ἀπεδεκατίσθη. Ὅλίγοι ἄνδρες ἀπέμειναν ἀκέραιοι. Ὅταν μετὰ δύο ἡμέρας ἀναθεωρήθῃ ὁ ὅλος Λόφος, ἔλλειπον τὰ δύο τρίτα.

Ἡ Ἡπειρωτικὴ γῆ ἐποτίσθη μετὰ τὸ αἷμα ἐκλεκτῶν ὑπάρξεων. Φονευθέντες καὶ πληγωθέντες ἔπεσον ἐν τῇ μάχῃ πρᾶγματι ἡρωϊκῶς, ἀτενίζοντες πρὸς τὰ Ἰωάννινα, πρὸς τὴν πόλιν τῶν θυρῶν καὶ καὶ τῶν παραδόσεων, πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἑλληνικωτάτης Ἡπείρου.

✱

Ἡ θυσία διὰ τὴν Κύπρον ὑπῆρξε μεγάλη. Προσέφερον ἔτι ἐκλεκτὸν ἐν ἐκλεκτοῖς. Ὅπως ὑψηλὴ ὄφειλε νὰ εἶναι ἡ κυπριακὴ σπονδὴ εἰς τὸν πανελληνιον αὐτὸν ἀγῶνα τῆς φυλῆς. Ὁ Σάωζος ἔπεσον ὑπερασπίζων τὰ ἑλληνικὰ δίκαια. Τὸ τέλος του ὑπῆρξεν ἀντάξιον τῆς δόξης ζωῆς του. Ἐζῆσεν ὡς ἦρος καὶ ἀπέθανεν ὡς ἦρος. Ὅστις ἀποθνήσκει διὰ τὴν Πατρίδα δὲν χάνει τὴν ζωὴν. Ὁ Χατζηγιωάννου ἐπέζησεν ἐκ τύχης. Ἐξῆλθεν ὡς φοινῖξ ἐκ τῆς τέφρας του μέσα ἀπὸ μίαν καταστρεπτικὴν στήλην καπνοῦ, πε-

τρών, χώματος και θραυσμάτων οδίδος, τὰ ἑποῖα τὸν ἐτίναξαν μακρὰν. Ἰσως ἢ Θεία Πρόνοια δὲν ἤθελε διπλὴν δοκιμασίαν διὰ τὴν Κύπρον. Ἄλλ' ἀμφοτέρων τὸ χυθὲν αἷμα εἶναι ἢ ἐπίσημος ἐπιβεβαίωσις τῆς ἀναλλοιώτου ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν Κυπρίων. Καὶ οἱ δύο πολιτευόμενοι τῆς Κύπρου προσήλθον εἰς τὸν ἀγῶνα, οὐχὶ ἐν ἑρμῇ καὶ ἐνθουσιασμῷ νεανικῷ, ἀλλ' ἐσκεμμένως, ἐν πλήρει συναίσθησει τῆς ὑψηλῆς ὑποχρεώσεως, ἣν εἶχον, ὡς ἀντιπροσωπεύοντες τὸν Κυπριακὸν Ἀγῶνα, ἀπέναντι τοῦ Ἑθνους. Ἐδοσαν καταπληκτικὴν συνέπειαν εἰς τὰ ἔθνηκον πρόγραμμα των. Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὴν Κύπρον, οἱ ἀναπηδοῦν ἐκ τῶν σπλάγχθων τῆς οἱ ἄνδρες ποῦ γνωρίζουν νὰ γράφουν μὲ τὸ αἷμά των τὴν νεωτέραν ἐθνικὴν ἱστορίαν τοῦ ὄρατου Νησοῦ. Τιμὴ καὶ

Ἡ ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΑΡΙΒΑΛΔΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Εἰς τὴν πολυκλιτικὴν νοηλεύεται ὁ συμπαθὴς Ταγματάρχης τῶν Ἑλλήνων Γαριβαλδινῶν καὶ Ἐπιτελάρχης τοῦ ὑπὸ τὸν κ. Ρώμιαν Γαριβαλδινῶν Σώματος κ. Δημήτριος Μπαρδόπουλος. Εἶνε γνωστὴ φυσιογνωμία εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ ὁ κ. Μπαρδόπουλος. Λόγῳ ἐξαιρετικῆς μορφώσεως καθαρῶς στρατιωτικῆς, λόγῳ ἡθους, λόγῳ χαρακτικῆς καὶ αἰσθημάτων διεκρίνεται μεταξὺ τῶν συναδέλφων του. Ἀντίξοι περιστάσεις τὸν ἔφερον μακρὰν τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ ἡ ἀνθρωπινὴ ἀμβλυοπία ἐπέτειε τὴν πατριδα ἐνός ἐκ τῶν πλέον χρησίμων τέκνων τῆς. Οἱ γενναῖοι ὅμως καὶ ἡρωϊκοὶ ἄνδρες, οἱ ἀξιοὶ τῶν τίτλων αὐτῶν, δὲν δεσμεύονται ὑπὸ τῶν τύπων οὔτε παρακωλύονται ἀπὸ ἐμπόδια τὰ ὅποια δημιουργεῖ τὸ μῖσος ἢ ἡ ἀδικία καὶ ὀρμητικοὶ καὶ ἀκράτητοι τάσσονται εἰς τὴν ὑψηροῦσιν τῆς πατριδος.

Καὶ ὁ κ. Μπαρδόπουλος ἐποφελούμενος τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς ἐρρίφθη εἰς τὸν μεγάλον ἀγῶνα ἔσπευσε νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν τῆς τὴν ὑπέροχον στρατιωτικὴν του μόρφωσιν καὶ τὸ ἀκατανίκητον θάρρος του. Κατετάχθη εἰς τὴν φάλαγγα τῶν Γαριβαλδινῶν.

Τὸ 1897 τὸ ἀπαισίαις μνήμης ἐκείνου ἔτος ἔχει μικρὰ φωτεινὰ σημεῖα. Ἐχει τὸ Δομοκὸν μὲ τοὺς γενναίους Γαριβαλδινούς ὑπὸ τὸν ἡρωϊκὸν Στρατηγὸν τῶν Ριτσιώτην Γαριβάλδην. Τὸ 1912 περιβαλλόμενον ἀπὸ ἀπειρα φωτεινὰ σημεῖα δόξης καὶ τιμῆς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπερησῇ εἰς τὴν συνέχισιν πολεμικῶν ἀθλῶν τοῦ Γαριβαλδινῶν Σώματος, καὶ ἡ ζῶσα πραγματοποιήσις τῶν ὁραίων αὐτῶν παραδόσεων, ὁ γηραιὸς Στρατηγὸς Γαριβάλδης κατήλθεν εἰς Ἑλλάδα διὰ νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν γενναίων του. Ἡ ἀφίξις τοῦ Στρατηγαῦ ἔδωκε τὸ σύνθημα τοῦ συναγεμνοῦ. Ὁ κ. Ρώμας, ὁ ἀρχαῖος συναγιστὴς τοῦ Γαριβάλδην τίθεται καὶ πάλιν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Γαριβαλδινῆς ἐν Ἀθήναις κινήσεως, ἔχων ἤδη παρὰ τὸ πλευρόν του πολῦτιμον σύντροφον τὸν κ. Μπαρδόπουλον. Κατ' ἀφήγησιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου εὐαρεστηθέντος νὰ παράσχη ἡμῖν σύντομον περιγραφὴν τῆς δράσεως τοῦ Σώματος τῶν Γαριβαλδινῶν θὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ἐνδιαφερούσας λεπτομερείας.

δῶξα εἰς τὰς πόλεις Λεμεσὸν καὶ Λάρνακα, οἱ τοιαῦτα παραδείγματα ὑψοῦνται ἐν τῇ μέσῳ των μὲ τὴν θυσίαν πολιτῶν των, οἱ ὅποιοι ἠγάπησαν πολὺ τὴν Πατριδα καὶ ἔζησαν μόνον δι' αὐτήν.

Ἡ Κύπρος ἄς τοὺς τιμήσῃ μὲ τὴν σεμνότητα καὶ τὴν ἀρετήν, ἢ ὅποια ἀξίζει εἰς ἐξέχοντας προμάχους τῆς Ἐλευθερίας. Εἶναι οἱ πρῶτοι πολῖται τῆς. Καὶ οἱ πρῶτοι νεώτεροι ἡρώες τῆς.

Ἡ ἐλευθέρα ἐδῶ Πατρις ἐπεδαψίλευσε τὰ δείγματα τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἐκτιμήσεώς τῆς.

Ἡ δευτέρα Μεραρχία, ἡ ἐπονομασθεῖσα Μεραρχία τῶν Ἀνδρείων ἢ Σιδηρᾶ, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνήκουν, μετὰ τιμῆς ἀναφέρει τὰ ὄνόματά των.

ΕΦΕΔΡΟΣ

Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις παρενέβαλε πλείστα ὅσα ἐμπόδια εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἰταλῶν Γαριβαλδινῶν διὰ τοῦτο πολλοὶ ὀλίγοι Στρατιῶται καὶ Ἀξιωματικοὶ Ἰταλοὶ

Ο κ. ΜΠΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

κατετάχθησαν εἰς τὴν Γαριβαλδινὴν φάλαγγα.

Τὴν ἄλλοις ὅμως αὐτὴν ἀνεπλήρωσεν ἡ πρόθυμος κατὰ τάξις τῶν Ἑλλήνων. Οὕτως ἀπετελέσθη Σῶμα Γαρι-

βαλδινόν, καθαρῶς ἑλληνικόν μὲ Γενικὸν Ἀρχηγόν τὸν μεγαλόφροναν Πολιτευτὴν τῆς Ζακύνθου κ. Ρώμιαν καὶ μὲ Στρατιωτικὸν Διοικητὴν αὐτοῦ καὶ Ἐπιτελάρχην τὸν κ. Μπαρδόπουλον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καταταχθέντων ἀνήρχετο εἰς 1200 — κατὰ ἱστορικὴν παράδοσιν τοῦ Σώματος — κατήγοντο δὲ οὗτοι ἀπὸ τὴν Λακωνίαν, Μεσσηνίαν, Ζακύνθον, Κύπρον, Κέρκυραν, Ἀθήνας, κ.τ.λ. Διηρέθησαν εἰς 6 λόχους διευθυνόμενους ἀπὸ Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν Γαριβαλδινῶν. Ὁ πρῶτος λόχος ἐτέλει ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησιν τοῦ κ. Ρώμιαν. Ὁ τρίτος ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησιν τοῦ κ. Μπαρδοπούλου. Εἰς τὸ ὑπὸ τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Στρατηγῶν Ριτσιώτη Γαριβάλδην, τοῦ διατενομένου ἀπὸ τὰ πλέον ἀγὰ διὰ τὴν πατριδα μας αἰσθημάτων, Σῶμα κατετάχθησαν Ἰταλοὶ καὶ Ἕλληνες διευθυνόμενοι ὑπὸ Ἀξιωματικῶν Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν. Τὴν Διοίκησιν τοῦ ὅλου Σώματος εἶχεν ὁ υἱὸς του κ. Πιπίνος Γαριβάλδης.

Τὴν 26 Ὀκτωβρίου οἱ Ἕλληνες Γαριβαλδινοὶ ἀνεχώρησαν διὰ θαλάσσης εἰς Βόλον μετενεχθέντες ἐκεῖ διὰ δύο ἐπιτεταγμένων ἀτμοπλοίων. Ἐκεῖθεν διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου ἀφίκοντο εἰς Λάρισα ὅπου κατόπιν διαταγῆς ἀνεχώρησαν ἐπυετημένως καὶ μὲ ἀδιύκτονον βροχὴν διὰ Καζακλάρ καὶ μετὸν Τυρνάβου καὶ Μελοῦνας εἰς Τσαρίτσαιναν. Νέα διαταγὴ ἐπέεινε τοὺς φέρει μέσον Ἐλασσῶνας καὶ Σαρανταπόρου εἰς Σέρβια. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἐξαφῇ ἰδιαιτέρως ἡ δράσις τοῦ Σώματος αὐτοῦ. Ἐρρίψαν εἰς Σέρβια εἰς κρίσιμον στιγμὴν συνετεία τῆς ἀτυχησῆς τῆς Μεραρχίας καὶ διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ του καὶ τῆς αὐταπαρνήσεώς του ἐνέπνευσε θάρρος καὶ ἐπανεφερε τὸ καταπεσόν ἡθικὸν τῶν Ἑλληνικῶν Πληθυσμῶν. Εἶνε γνωστὰ αἱ ἀτυχταί τῆς Μεραρχίας Ματθιοπούλου. Ὁ πόθος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς νὰ προσθέσῃ νέας πολεμικὰς δάφνας εἰς τὰ μέτωπα τῶν νικηφόρων στρατιῶν τῆς Ἑλλάδος τὸν ὠθησεν εἰς παρακινδυνευμένα τολμήματα τὰ ὅποια ἐπέφερον ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν προσδοκωμένων. Ὅχι μόνον ὁ ὑπ' αὐτὸν Στρατὸς κατελήφθη προφανῶς ὑπὸ πανικοῦ, ὅχι μόνον ἐθυσιάσθησαν τῶς ἄνδρες καὶ ἀπολέσθησαν ὅχι ὀλίγοι ἀξιωματικοὶ μας, ἀλλὰ καὶ ὑπέφερον τὰ πάνδεινα οἱ Ἑλληνικοὶ Πληθυσμοὶ τῶν πέριξ μερῶν. Περὶ τὰς 15 χιλιάδες πρόσφυγες ἐκ Κοζάνης καὶ τῶν πέριξ χωρίων ἔμμενον περίτρομοι εἰς Σέρβια. Πλείστοι δὲ ἄλλοι πρόσφυγες ἐρρίψαν μέχρι Καλαμπάκας καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Θεσσαλίας, οἱ δὲ Ἕλληνες Ἀξιωματικοὶ οἱ διευθύνοντες τὰ πέριξ μέρη, ὡς Στρατιωτικοὶ διοικηταὶ τῆς κατοχῆς ἢ ὑπὸ ἄλλας ἰδιότητας ἐλάμβανον μέτρα ἀμύνης κατὰ ἐνδεχομένης ἐπιθέσεως τοῦ ἐχθροῦ.

Εὐτυχῶς ὅμως ἐν τῇ μεταξύ τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἀνασυνταχθέντα καὶ ἐνισχυθέντα ὑπὸ τοῦ πάντοτε βαδίζοντος ἐμπρός Σώματος τῶν Ἑλλήνων Γαριβαλδινῶν ἐπανεκτήσαν τὸ ἠθικὸν των καὶ τάχιστα ἀπεδίωξαν τὸν ἀποθρασυνθέντα ἐχθρόν. Οἱ Γαριβαλδινοὶ εἰς τὰ Σέρβια παρέμειναν ἐπὶ 1 ἡμέραν πρὸς ἀνάπαυσιν μεθ' ὃ ἐβάδισαν πρὸς τὴν Κοζάνην. Ἐρρίψαν εἰς τὰ πέριξ αὐτῆς τὸ ἑσπέρας καὶ μὲ δόξησιν τοῦ Ἀρχηγείου τῆς Κοζάνης ἐστράφησαν πρὸς τὸ Τουρκικὸν χωρίον Ἰσβορον μὲ τὴν διαταγὴν νὰ τὸ καταλάβωσι καὶ διανυκτερεύσωσιν εἰς αὐτό. Τὸ χωρίον αὐτὸ ἦτο ἐκ τῶν ἀρχικῶς καταληφθέντων ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. Στρατοῦ καὶ συνετεία τῆς ὑποχωρήσεως τῆς Ε' Μεραρχίας περιελθόντων ἐκ νέου εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Τουρκικῶν. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ μεσῶν ὁ Τουρκικὸς Στρατὸς ὠπλίξε τὰ τουρκικὰ χωρία μὲ τὴν ἐντολήν νὰ ἀντιστῶσιν ἢ καὶ ἐπιτεθῶσι κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ἐφρον λοι-

πὸν οἱ Γαριβαλδινοὶ διευθυνόμενοι εἰς τὸ Τουρκικὸν αὐτὸ χωρίον τοὺς χωρικοὺς πανόπλους καὶ ἐτοίμους πρὸς ἐπιθέσιν. Αὐτὸς δὲ ὁ Χότζας τοῦ χωρίου ἀνελθὼν εἰς τὸν μιναρὲν ἐξημέθησε τοὺς Τουρκικοὺς καλῶν αὐτούς, τοὺς πιστοὺς τοὺς Ἰσλάμ, εἰς ἱερὸν κατὰ τῶν ἀπίστον πόλεμον. Οἱ χωρικοὶ ἤρχισαν πρῶτοι τοὺς πυροβολισμούς καὶ οἱ Γαριβαλδινοὶ ἀντεπετέθησαν κατ' αὐτῶν. Ἡ μάχη διήρκεσε μέχρι πρωΐας. Τόσος ἦτο ὁ φανατισμὸς καὶ τὸ πολεμοχαρὲς τῶν Τουρκικῶν αὐτῶν χωρικῶν. Ἡ νίκη τῶν Γαριβαλδινῶν ἦτο τελεία. Ἀφ' οὗ ἐφρόνευσαν ὅχι ὀλίγους ἐξ αὐτῶν, συνέλαβον πολλοὺς αἰχμαλώτους καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῶν περιστάσεων ἠθουμένοι κατέστρεψαν καὶ κατέκαισαν τὸ ἄγριον αὐτὸ χωρίον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. Φαίνεται δὲ ὅτι εἰς αὐτὸ ὑπῆρχον μεγάλα ἀποθηκαὶ πυρομαχικῶν διότι ἐπὶ ἡμέρας ἰσοῦντο αἱ ἐκπυροσκοπήσεις αἱ προσερχόμεναι ἀπὸ τὰ καύόμενα πυρομαχικά. Ἡ καταστροφή τοῦ χωρίου αὐτοῦ τὸ ὅποιον ἦτο διαρκῆς κίνδυνος τῶν πέριξ χριστιανῶν, ἐπανηχοῖσθη ζοηρῶς ὑπὸ τῶν Κοζανιτῶν καὶ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ χωρίων. Ἦτο μία διαρκῆς ἐνεδρα κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν πληθυσμῶν καὶ δικαίως θεομὰ ἀνεπέμφθησαν ἀπ' ἐκκλησίας εἰς τὸν Ὑψίστον δεήσεις διὰ τὴν ταχίστην ἐξόντωσιν του. Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτὴν διηρθώθησαν εἰς Κοζάνην ὅπου παρέμειναν ἐπὶ διήμερον πρὸς ἀνάπαυσιν. Τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἐντολὴ τῆς Α.Β.Υ. ἀντικαθίστατο ὁ Μεραρχὸς κ. Ματθιοπούλος ὑπὸ τοῦ κ. Γεννάδιου καὶ διαταγὴ ἐπτάλη εἰς τὸ Σῶμα τῶν Γαριβαλδινῶν νὰ κανονίσῃ τὴν θέσιν του ἐν σχέσει πρὸς τὰ τακτικὰ Σώματα τοῦ Στρατοῦ. Οὕτως ἡ φάλαγγ τῶν γιλιῶν ἀπετέλεσε μέρος μικτοῦ ἀποσπασματός — ἐκ Γαριβαλδινῶν, Εὐζώνων καὶ Πυροβολικοῦ — ὑπὸ τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου κ. Ἡπίτου. Μετὰ τοῦτο ἔλαβον διαταγὴν νὰ μεταβῶσιν εἰς Σιάτισταν. Ἐρρίψαν ἐκεῖ ἐνορῆς καὶ καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ἡ μάχη τῆς Σιατίστης κατὰ τὴν ὅποιαν ἔπεσαν πολλοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ ἀλησμόνητος Χατζηγιαννάκογλου, ὁ Καπιτάνης καὶ ἄλλοι. Τοῦ Σώματος εἶχε προηγηθεῖ ὁ κ. Ρώμας ὁ ὅποιος καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μάχην. Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας κατέλαβον τὰς θέσεις των καὶ τὴν ἐπομένην πρῶταν ἐπιχειρήσας μάχης ἐτοιμασθήσαν νὰ συμμετάσχουν. Ἡ Ἑλληνικὴ παύσασις εἶχε πρὸ αὐτῆς τὸν Ἀβδουλάχ ἔχοντα ὑπὸ τὰς διαταγὰς του 2000 ἄνδρας καὶ 2 πυροβόλα. Ἡ διάταξις τῶν Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ἐπιτελάρχου τῶν Γαριβαλδινῶν κ. Μπαρδοπούλου κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἄλλων Σωματάρχων — κ. κ. Ζυγοῦ Ἀντισυνταγματάρχου, Μπέλλου Ταγματάρχου, Κλαδῆ Λοχ. τοῦ Πυροβολικοῦ — τὰ Μυραλοῦβόλα διετάχθησαν νὰ πλησιάσωσιν ἐπὶ τῆς κορυφογραμμῆς ἀριστερᾶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης ἀπὸ Σιατίστης εἰς Λιαψίσταν καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβον τὰς θέσεις των ὅλα τὰ σώματα ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ρώμιαν ὁ κ. Ἡπίτης, ὡς ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσπασματος, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διευθύνσιν τῆς μάχης καὶ διατάξῃ τὴν ἐναρξίν τοῦ πυρός. Ἐσπευσεν ἐκεῖ ὁ κ. Ἡπίτης, ἀλλ' εὐθὺς ἀμέσως, κατόπιν ταχεῖας ἀναγνωρίσεως, ἀνηγγέλθη ὅτι ὁ Ἀβδουλάχ ἀπέσυρε τὰ στρατεύματά του τραπεῖς εἰς φυγὴν. Οὕτω τὰ σώματα ἀπεσύρθησαν εἰς τὴν ἐπισταθμίαν καὶ παρέμειναν μόνον τμήματα προφυλακῶν. Τὴν ἐπομένην τὸ Σῶμα τῶν Γαριβαλδινῶν ἔλαβε ἐντολήν παρὰ τοῦ κ. Ἡπίτου — ἐκτελοῦντος διαταγὰς τοῦ Λιαδόχου — νὰ ἀναχωρήσωσιν διὰ νὰ καταλάβωσιν τὰ Τουρκικὰ χωρία Κρίφκη, Σοφμπινο, καὶ Τσοῦφλη (τὸ τελευταῖον ἢ πατρις τοῦ περιβοήτου Μπεζιῆ Ἀγᾶ) ἐπέφορτίζοντο δὲ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν γέφυραν Παναρέτι ἐπὶ τῆς ἀμαξητῆς

όδου Διαφίσιτης—Γρεβενών. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς κ. Μπαρδόπουλος ἔλαβε τὴν πληροφορίαν ὅτι εἰς τὸ Κρίφοκη ὑπῆρχον 980 ὄπλοφόροι Τοῦρκοι. Τὸ Σῶμα ἐβάδισε προφυλακτικῶς. Οὐδεμίαν ὄμως ἀντίστασιν εἶρε. Τὸ Σοῦμτανο κατελήφθη ὑπὸ τοῦ 6ου λόχου, τὸ Κρίφοκη διὰ 3 λόχων καὶ τὸ Τσοῦρφι διὰ τῶν ὑπολοίπων. Οἱ κάτοικοι ὑπεδέχθησαν τοὺς ἐλευθερωτάς τὸν Γαριβαλδίνους μετὰ βαῦν καὶ κλάδων, μὲ σημαίας καὶ ζητωκραυγὰς. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐμφανίζεται ὁ ἀσύλληπτος Μπεκίρη Ἀγίς καὶ διατάσσεται τὸ Σῶμα νὰ κατευθυνθῆ εἰς Γρεβενὰ πρὸς καταδιώξιν

του. Ὁ Μπεκίρη Ἀγίς ἐτάπη εἰς φυγὴν καὶ τὰ Γρεβενὰ κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Γαριβαλδινῶν. Παρέμειναν ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἕως οὗ ἀναπαύσαντες ἐπέστρεψαν οἱ κάτοικοι οἱ ὅποιοι μὲ τὸν Δεσπότην τῶν εἶχον καταφυγῆ εἰς Καλαμπάκαν, Βελεμιστί καὶ Τρίγκαλα ἀκόμη. Ἐκεῖ ἔλαβον διαταγὴν ν' ἀφίσσωσιν ἕνα λόχον εἰς Γρεβενὰ καὶ νὰ βυθίσουν διὰ τῶν ἐλληνικῶν χωρίων Κιοπορτζι. Κραυγὰς καὶ Μηνίαις εἰς Μέτσοβον.

(Ἀκούονθε)

Δ. Ζ.

Αἱ Ἑλληνίδες καὶ ὁ Πόλεμος

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΝΟΣΟΚΟΜΟΥ

Ἐνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα Νοσοκομεῖα τοῦ Πολέμου δύναται νὰ θεωρηθῆ τὸ Νέον Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐργάζεται ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς. Καὶ ὄχι μόνον δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀλλὰ πραγματικῶς εἶνε τοιοῦτον ἀφοῦ εἶνε κτίριον τὸ ὁποῖον ἀνηρέθη μὲ τὸν προορισμὸν αὐτὸν καὶ ἐκτίσθη μὲ ὅλους τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς ὅσους ἐπιβάλλει σήμερον ἡ πρόοδος τῆς Ἐπιστήμης. Διὰ τοῦτο ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς θεωρεῖται εὐτυχῆς ὅτι διὰ τὸ μέγαλον, τὸ σωτήριον ἔργον τοῦ παρεχωρήθη κτίριον ἀντάξιον καὶ ἰκανὸν νὰ συμβάλῃ καὶ αὐτὸ μὲ τὰς ἀνεύτους αἰθούσας του καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν διαρρυθμίαν του εἰς τὴν τελειότεραν πραγματοποιήσιν τοῦ σοβαροῦ προορισμοῦ του. Ἀλλὰ ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχῆς μόνον εἰς τοῦ κτιρίου τὴν ἐξέυρεσιν. Ὑπῆρξε τοιοῦτος καὶ εἰς τῶν Κυριῶν τὴν ἐκλογὴν ὅσαι ἐργάζονται ἐκεῖ, ἐπιστρατευθεῖσαι ὅλαι ἀπὸ τὴν καλλίτεραν κοινωνίαν τῶν Ἀθηνῶν.

Τὸ Νέον Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον περιλαμβάνει τριακοσίας ἐβδομήκοντα κλῖνας εἰς τὰς πέντε μεγάλας αἰθούσας του. Ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν δύο ἐκ τῶν καλλιτέρων Ἑλλήνων χειρουργῶν μας τῶν κ. κ. Ζαίμη καὶ Καλλιωντζή ἐθεραπεύθησαν σχεδὸν ὅλοι οἱ τραυματῖαι τοῦ πολέμου ὅσοι ἀπεστάλησαν εἰς αὐτό. Τοὺς ἀσθενεῖς ἐπιστράτους τοὺς πάσχοντας ἀπὸ παθολογικὰ νοσήματα τοὺς θεραπεύει ὁ κ. Ἀσιμῆς.

Ἀλλὰ σήμερον δὲν πρόκειται περὶ τῶν Ἐπιστημόνων ἰατρῶν, τῶν ὑπηρετούντων ἐκεῖ, εἴτε ὡς διευθυνταί, εἴτε ὡς ἐπιμεληταί. εἴτε ὡς βοηθοί. Αὐτοὶ ὅλοι εἶνε ἐπιστήμονες οἱ ὅποιοι προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των μὲ ζῆλον καὶ ἀφιλοκέρδιαν ἢ ὅποια ἐμπρέπει εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς αὐτὰς περιστάσεις τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ πατρίς μας. Πρόκειται περισσότερο περὶ τῶν Κυριῶν ὅσαι ἐργάζονται εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν καὶ παρέχουν τόσας μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς τιμημένους τραυματίας μας. Ὑπὸ τὴν ἀγρυπνὸν ἐποπτείαν τῆς γνωστῆς Δεσποίνης τῶν Ἀθηνῶν τῆς κ. Ἐλένης Νεγρεπόντη μία λεγεὼν ἐπιλέκτων Κυριῶν δρᾷ, ἐργάζεται,

κοπιᾶζει, ἀγωνίζεται καὶ παρέχει ἐκεῖ τόσας μεγάλας τόσας πολυτίμους θετικὰς ὑπηρεσίας ὅσας δὲν θὰ ἴδύνατο νὰ περιμένῃ κανεὶς ἀπὸ Κυρίας τόσον λεπτεπιλέπτους, τόσον ἀσυνειθίστους εἰς τὸν βαρὺν καὶ ἀγριον αὐτὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Καὶ ἐν τούτοις. Παρηκολούθησα ἐπὶ μακρὸν μίαν αἰθούσαν ἰδιαιτέρως: Εἰς τὴν αἰθούσαν αὐτὴν νοσηλεύονται πλέον τῶν τεσσαράκοντα τραυματῖαι. Ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Κας Καραβέλη ἐργάζεται εἰς τὸν θάλαμον αὐτὸν, ἡ Δις Ἀνδρεάδου, ἡ Δις Τζίνη, ἡ κ. Μπότσια καὶ ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος Νοσοκόμος κ. Ἀρμενάκη ἡ ὁποία αἰσθάνεται ἀληθῆ ἀγάπην πρὸς τὸ εὐεργετικὸν ἐπάγγελμά της. Δὲν εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ μὲ ποίαν ἀφοσίωσιν, μὲ ποίαν στοργὴν περιβάλλουν αἱ κυριαὶ αὐταὶ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τραυματίας. Ἡ προθυμία τῆς Δος Ἀνδρεάδου, ἡ μέριμνα καὶ ἡ προσοχὴ τῆς εὐφυστάτης καὶ μετ' ἀφοσιώσεως ἐργαζομένης Κας Πίτσας Καραβέλη, ἡ ὁποία μὲ τὴν καλωσύνην τοὺς περιποιεῖται, αἱ φροντίδες τῆς Κας Μπότσια, τῆς Δος Τζίνη καὶ τῆς Δος Κουτολέοντος, καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια μετ' ἧς ἐκτελεῖ τὰς ἰατρικὰς παραγγελίας ἡ κ. Ἀρμενάκη, ἐπιφέρουν καθημερινῶς τόσον εὐχάριστα ἀποτελέσματα ὥστε τραυματῖαι πάσχοντες σοβαρῶς νὰ ἰαθοῦν ταχύτερον τῶν προσδοκῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἰατρῶν.

Ἐπίσης τὸ αὐτὰ φαινόμενα τῶν καταπληκτικῶν ἰάσεων παρατηρήθησαν καὶ εἰς τὰς αἰθούσας τῶν παθολογικῶν ἀσθενῶν, ὅπως μὲ ἐβεβαίωσεν ἡ κ. Λέκα ἡ ὁποία ἐν τῇ μετριοφροσύνῃ της ἀπέδωκεν αὐτὰς ὄχι εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς φροντίδας καὶ τὰς ἀδελφικὰς περιποιήσεις τῶν νοσοκόμων Κυριῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν ὑγιεινὴν τοποθεσίαν τῶν Νοσοκομείων.

Τὴν δεξιὰν αἰθούσαν τῶν παθολογικῶν ἀσθενῶν ἐπιμελεῖται μὲ πολλὴν ἀφοσίωσιν ἡ εὐγενεστάτη κ. Ρώσσελς.

— Τὸ ἔργον τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας.

Ἡ πριγκίπισσα Σοφία συνιστᾷ καὶ νέον νοσοκομεῖον εἰς τὴν Ἡπειρον χάριν τῶν τραυματιῶν τοῦ συνεχιζομένου ἐκεῖ ἀγῶνος καὶ παρέχει οὕτω τὴν εὐκαιρίαν νὰ διερμηνευθῆ ἀκόμη μίαν φορὰν ἡ ἔθνικὴ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν μέλλουσαν Βασίλισσαν, ἡ ὁποία μετὰ

τόσης θερμῆς ἀνέλαβε καὶ τόσου ζήλου ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιτελῆ τὸ φιλόανθρωπον ἔργον της.

Ἦδη ἡ Α. Ὑψηλότης συντηρεῖ ἐκ τοῦ ταμείου της, καὶ ἐξ ἄλλα νοσοκομεῖα πολέμου, τὰ ὁποῖα ἀπέβησαν χροσιμότητος ἀληθῶς πολυτίμου.

Εἰς τὸ Μαράσειον Διδασκαλεῖον συντηροῦνται 100 κλῖναι, μὲ διευθύντρια τὴν Miss D. H. Dohlan, ἐξ Ἀμερικῆς, διευθύνοντα ἰατρὸν τὸν δόκτωρα Thom, ἐκ Γερμανίας, τὸν Ἑλληνα ὑπίατρον κ. Δ. Βουλγαρίδην καὶ 8 νοσοκόμους, ὧν ἀνὰ τρεῖς Ἀγγλίδες καὶ Γερμανίδες καὶ δύο Ἰταλίδες.

Εἰς τὸ Μαράσειον Χημεῖον 85 κλῖναι, μὲ διευθύνοντα τὸν καθηγητὴν τοῦ ἐν Μπρεσλαίου Πανεπιστημίου κ. Π. Κοσιεν, Ἑλληνας ἰατροὺς τοὺς κ. κ. Τσιλιμπάρην καὶ Βολωνάκη, διευθύνουσαν ἀδελφὴν τὴν κ. Ἀνίταν Eglan, καὶ 8 νοσοκόμους τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τοῦ Κιέλου.

Εἰς τὰ σύνορα πλήρης ἡ ἐγκατάστασις τοῦ Σουηδικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πριγκιπίσσης, μ' ἕνα ἰατρὸν καὶ 5 νοσοκόμους.

Εἰς τὴν Ἄρταν νοσοκομεῖον μὲ 50 κλῖνας, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Π. Καλλιγᾶ, μὲ 50 κλῖνας, Ἑλληνα ἰατρὸν καὶ δύο νοσοκόμους (Ἀγγλίδα καὶ Γερμανίδα).

Εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν πλήρης νοσοκομεῖον, μὲ 2 ἰατροὺς καὶ 10 νοσοκόμους ἐκ Γερμανίας.

Πλὴν τούτων, καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Γερμανικὴν Σχολὴν λειτουργεῖ, ἐπίσης χορηγία τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας, τὸ εἰδικὸν δι' ἀξιωματικῶν νοσοκομεῖον μὲ διευθύνοντα ἰατρὸν τὸν κ. Δημ. Κόκορη, διευθύντρια τὴν κ. Κοσκινᾶ, ἐπὶ δὲ νοσοκόμους, Ἀγγλίδας, Ἰταλίδας, Ἑλληνίδας καὶ Γερμανίδας.

— Ἡ πριγκίπισσα Μαρία

Τὸ ἔργον τῆς πριγκιπίσσης Μαρίας τὸ διὰ τῶν πλωτῶν νοσοκομείων ἐνυπηρετούμενον ἐξακολουθεῖ ἀνελλιπῶς. Καθ' ὅλον αὐτὸν τὸν μῆνα ἡ Α. Ὑψηλότης μετέφερεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ σχεδὸν ὅλους τοὺς τραυματίας τῆς Ἡπειροῦ, καὶ εἶχε τὴν γενναιοῦτητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον νὰ τοὺς παρακολουθήσῃ καὶ νὰ τοὺς συνοδεύσῃ εἰς τὰ ταξιδιά των, καὶ νὰ ὑποστῇ μαζὴ μὲ τοὺς τραυματίας ὅλας τὰς κακουχίας ἐνὸς ταξιδίου χειμερινοῦ. Ἡ Βασίλισσα Μαρία εὐρίσκειται ἤδη εἰς τὴν Ἡπειρον διὰ τὴν μεταφορὰν τραυματιῶν.

— Ἡ Βασίλισσα καὶ αἱ πριγκίπισσας

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα συνοδευομένη ἀπὸ τὰς πριγκιπίσσας Σοφίαν, Ἐλένην καὶ Ἀλίκην ἐπέστρεψε δι' ὀλίγας ἡμέρας ἐν Ἀθήναις. Ἡ ἐδῶ διαμονὴ της ὅμως δὲν διήρκεσε ἐπὶ πολὺ. Μόλις μερικὰς ἡμέρας τὰς ὁποίας ὅμως καὶ αὐτὰς, τὰς κατηνάλωσεν εἰς τὰς ἐπισκέψεις τῶν διαφόρων Νοσοκομείων καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας πάντοτε συμφωνούσας πρὸς τὴν πολεμικὴν της δρᾶσιν ἡ ὁποία ὑπῆρξε τόσον εὐεργετικὴ διὰ τὴν περίστασιν ταύτην.

Ἡ Βασίλισσα καὶ αἱ πριγκίπισσαι ἀνεχώρησαν εἰς Θεσσαλονικὴν διὰ τὰς ἐορτάς.

— Αἱ κυριαὶ εἰς τὴν Ἡπειρον

Μὲ ἀληθῆ θαυμασμὸν ἐκφράζονται οἱ τραυματῖαι τῆς Ἡπειροῦ διὰ τὰς περιποιήσεις τῶν Κυριῶν ὅσαι ἐργάζονται εἰς τὰ νοσοκομεῖα τῆς Φιλιππιάδος. Ἐκεῖ λειτουργοῦν δύο νοσοκομεῖα. Τὸ Στρατιωτικὸν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῆς πριγκιπίσσης Ἀλίκης τὸ ὁποῖον ἱδρυσεν ἡ ἰδία μεταβαίνουσα αὐτοπροσώπως εἰς Φιλιππιάδα.

Εἰς τὸ πρῶτον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τὸ ὁποῖον εἶνε καὶ νοσοκομεῖον διαμετακομδῆς ἐργάζονται ἡ κ. Φανὴ Μάτσα καὶ ἡ δεσποινὴς Δεληγεώρη. Εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς πριγκιπίσσης Ἀλίκης τὸ ὁποῖον διευθύνει ὁ κ. Μέρμηγκας ἐργάζονται αἱ κ. κ. Μελά, Θεοχάρη, Πισπάτη, Διομήδους, δεσποινὴς Νικολοπούλου, δεσποινὴς Τομπάζη καὶ δεσποινὴς Διαμαντοπούλου. Ὅλαι ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως ἐκτελοῦν μὲ τὴν ἀφοσίωσιν τὸ καθήκον των ὥστε νὰ μὴ διαφέρουν οὔτε κατ' ἐλάχιστον ἀπὸ τὰς ἐξ ἐπαγγέλματος νοσοκόμους καὶ νὰ δίδουν αὐταὶ πρῶται τὸ εὐγενὲς παράδειγμα τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν μεγάλην καὶ εὐγενῆ ἰδέαν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς πατρίδος.

— Αἱ Σουλιώτισσαι

Δὲν ἴτο δυνατόν αἱ γυναῖκες τοῦ ἠρωικοῦ Σουλίου νὰ ὑστερήσουν εἰς ἠρωισμόν. Ἠκολούθησαν καὶ πάλιν τοὺς ἀνδρας των τοὺς Σουλιώτας εἰς τὴν μάχην καὶ ἀναλαβοῦσαι τὰ ὄπλα ἐπετέθησαν κατὰ μῆς Τουρκαλβανικῆς συμμορίας, τὴν ὁποίαν ἑδεκάτισαν. Αἱ γυναῖκες τοῦ Σουλίου, αἱ ὁποῖαι ἐβάδισαν πάντοτε ἀφόβως πρὸς τὸν θάνατον, ἐδειξαν ὅτι δὲν ἀπέβαλον τίποτε ἀπὸ τὸν παλαιὸν ἠρωισμόν των, καὶ ἔσπευσαν καὶ τώρα νὰ πολεμήσουν δίπλα εἰς τοὺς ἀνδρας των καὶ νὰ καταδιώξουν τοὺς Τούρκους. Αἱ Σουλιώτισσαι ἀπέδειξαν ἄλλην μίαν φορὰν τὸν ἠρωισμόν των.

ΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Ὁ Ματσούκας συχνότατα εὐρίσκειται εἰς τὸ Νέον Πολιτικὸν Νοσοκομεῖον. Ἐκεῖ νοσηλεύεται ὁ ἰσάδελφος φίλος του κ. Χατζηγιάννου, ὁ Κύπριος βουλευτῆς, τραυματίας τῶν Ἡπειρωτικῶν μαχῶν καὶ ἀρχαῖος συναγωνιστῆς του κατὰ τὴν τελευταίαν Κρητικὴν ἐπανάστασιν. Ἡ Κύπρος ἀντεπροσωπεύθη ἀδρότητα κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον. Ἐπεσαν Κύπριοι ὄχι ὀλίγοι, ἐξακολουθοῦν δὲ μαχόμενοι καὶ προκινδυνεύοντες πλείστοι ὅσοι ἐξ αὐτῶν. Καὶ ὄχι μόνον Κύπριοι ἀπλοὶ πολῖται, ἀλλὰ καὶ πολιτευόμενοι μέγα σημαίνοντες καὶ κορυφαὶ πνευματικαὶ καὶ δημιουργοὶ τῆς νεωτέρας Κυπριακῆς ψυχῆς ἐξέχοντες ἐξ αὐτῶν ὅπως ὁ Σῶζος καὶ ὁ Χατζηγιάννου δὲν ἐδίστασαν νὰ καταταχθῶσιν ὡς ἀπλοὶ στρατιῶται καὶ νὰ στολῶσιν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πυρός. Ἦδη ὁ Σῶζος ἔπεσε νεκρὸς ἠρωικῶς μαχόμενος καὶ ὁ Χατζηγιάννου ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθη ἀπὸ καταστρεπτικὴν ὄβριδα ἡ ὁποία τοῦ παρεμόρφωσε σχεδὸν τὸ πρόσωπον, τὰ τραύματα τοῦ ὁποῖου θεραπεύει ἤδη εἰς τὸ ἐν λόγῳ

Νοσοκομείον. Ὁ Ματσούκας ἐκτιμῶν κατ' ἀξίαν τὴν θυσίαν τῶν δύο ὑπερόχων Κυπρίων περιέπει τὸν σωθέντα μετ' ἀδελφικῆς στοργῆς καὶ παρὰ τὸ πλεονέκτον του εὐρίσκειται διαρκῶς. Κλαίει τὸν φίλιτον εἰς ὄλους μας Σῶζον ὡς ἄτομον, ἀλλ' ἀποβλέπων εἰς τὴν ὑψηλὴν θυσίαν του εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ του διότι τὸ αἷμά του καθαγιάζει τοὺς ἀγῶνας τῶν Κυπρίων καὶ ἐπισημοποιεῖ τοὺς πατριωτικούς των πόθους. Καὶ ἀτενίζων τὸν Χατζηγιάννου τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ εἶνε δῶρον πλέον τῆς τύχης πρὸς τὴν προσφιλῆ μας Μεγαλόνησον, εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διότι τὸν διεφύλαξε σῶον καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ διαθέσῃ καὶ πάλιν ὅλας τὰς νοητικὰς καὶ ψυχικὰς του δυνάμεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος του.

Καὶ ὁ Ποιητὴς ἐκφέρων παραμυθητικούς καὶ ἐνθουσιώδεις λόγους πρὸς τὸν φίλον του, ἀντικρύζει τοὺς

ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΩΖΟΣ

Δήμιος Λεμεσοῦ περὶ ἐν Ἡπειρῷ

ἄλλους ἐνδόξους τραυματίας τοῦ πολέμου, συναγνῶν δὲ μεταξὺ αὐτῶν συναγωνιστὰς του εἰς τὰ Μακεδονικὰ καὶ Ἡπειρωτικὰ πεδία, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσῃ κατὰ τι τὸ ὁποῖον νὰ ἐξυψοῖ ἀκόμη περισσότερο τὸ φρόνημα καὶ νὰ ἐμπνέῃ θερμότεραν τὴν πρὸς τὴν πατρίδα τυφλὴν ἀφοσίωσιν καὶ λατρείαν. Ζητεῖ νὰ ἐξιδανικέσῃ ἐπὶ πλέον τὸ ἡρωϊκὸν καὶ εὐγενὲς ἐκεῖνο περιβάλλον—ἡρωϊκὸν καὶ εὐγενὲς ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ τὰ αἵματα καὶ τὰς οἰμωγὰς ἀλλὰ καὶ τὴν ἐγκαρτέρισιν τῶν τραυματιῶν, καὶ ἀπὸ τὴν αὐτοθυσίαν καὶ ἀνταπάρησιν τῶν ἀπαραμίλλων Ἑλληνίδων μας αἱ ὁποῖαι μετ' ἀδελφικὴν στοργὴν περιποιούνται τοὺς ἡρώας μας—καὶ ἐν ποιητικῇ ἐξάρσει εὐρισκόμενος πραγματοποιεῖ μίαν θαυμασίαν καὶ πρωτότυπον ἐμπνευσίν του.

Ἐγκαρδιώνει τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς ἀναπαριστᾶ μίαν μεγάλην καὶ ἐνδοξὴν πατρίδα μετ' ἀδελφικῆς στοργῆς παιδιῶν τῆς. Λαμβάνων δὲ ἀφορμὴν ἐκ τῆς παρουσίας ἐκεῖ τοῦ ἐπισήμου Κυπρίου, τοῦ Βαυλεντοῦ Χατζηγιάννου, ὁ ὁποῖος ὡς ἀπλοῦς Στρατιώτης προεκινδύνεσε τὴν πολυτίμον ζωὴν του χάριν τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος, ὁμιλεῖ περὶ τῆς νήσου Κύπρου καὶ τῶν

πατριωτικῶν τῆς ποθῶν. Πλέκει τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἡρώος Σῶζου ὁ ὁποῖος «ὄρθιος μαχόμενος ἔωεσε αἰρηγὲς εἰς τὸ μέτωπον» καὶ γνωρίζει εἰς τὸ ἀκροατήριόν του τὴν εὐγενῆ καὶ ὑπερήφανον θυσίαν τοῦ διαπρεποῦς Κυπρίου.

Ἡ ψυχὴ τοῦ εὐγενεστάτου τέκνου τῆς Κύπρου εἰμεθα βέβαιοι ὅτι δὲν ἐπόθησεν ὠραιότερον μνημόσυνον καὶ ἐθνικότεραν ἑορτὴν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ του εἰς τὴν αἱματόβρεκτον Ἡπειρον. Σκιαγραφεῖ τὴν ὑπέροχον προσωπικότητα τοῦ ἀληθμονήτου Σῶζου. Ἐξαιρεῖ τὴν φωτεινὴν του διάνοιαν, τὴν πατριωτικὴν του ψυχὴν, τὸ πολιτικὸν του σθένος, τὴν διοικητικὴν του ἰδιοφυίαν καὶ τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας ζῶν προσέφερεν εἰς τὴν πατρίδα του.

Κλαίει διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ πολυφιλιτάτου Σῶζου, χαίρει ὅμως διὰ τὸν ἐνδοξον θάνατόν του ὁ ὁποῖος θὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑψίστη διαπαιδαγωγὴς τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος διὰ τῆς αὐτοθυσίας τῶν τέκνων του ἐπιμαρτυρεῖ τοὺς δεσμούς τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὸν Σῶζον ὁμιλεῖ διὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς Κύπρου, διὰ τοὺς ἐξέχοντας ἄνδρας τῆς καὶ ἐν τελεί πλέκει τὸ δίκαιον ἐγκώμιον τοῦ παρευρισκομένου καὶ νοσηλευομένου ἐκεῖ Χατζηγιάννου τοῦ ὁποίου γνωρίζει βαθύτατα τὸν ἄδολα αἰσθήματα, τὸν θερμὸν πατριωτισμὸν, τὴν ὑπέροχον νοητικὴν καὶ ψυχικὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ λόγου διὰ τοῦ ὁποῖου γνωρίζει οὕτως νὰ συναρπάξῃ καὶ νὰ φρονηματίξῃ τὰς ψυχὰς τῶν συμπατριωτῶν του. Ἡ ἐλευθέρᾳ Πατρίδι διὰ στόματος τοῦ Ποιητοῦ ἐκφράζει τὴν ἐγνωμοσύνην τῆς πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς προμάχους τῆς, στεφανώνει τὰ μέτωπά των καὶ ἐξαιρεῖ τὸν ἡρωϊσμὸν των. Οἱ ἀκροαταὶ του κρέμονται ἀπὸ τὰ χεῖλη του, αἱ κυρίαὶ αἱ προσφέρουσαι τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τοὺς τραυματίας συγκινουῦνται, οἱ ἰατροὶ τοῦ Νοσοκομείου δακρύουσι καὶ ὁ ποιητὴς μετ' τὴν φλογώδη ρητορικὴν του, μετ' ἀδελφικὰς ἐκφράσεις του, μετ' ἀπλοῦς στίχους του, καὶ μετ' ἀσμάτᾳ του ἀκόμη, στρέφει τὴν ψυχὴν ὄλων ἐκείνων πρὸς μίαν εἰκόνα, πρὸς ἓνα ὠραῖον ἰδανικόν, πρὸς τὴν μάννα μας τὴν πατρίδα :

Ζήτω ἡ Πατρίς διάτορος ἡ φωνὴ ἐξήλθεν ἀπὸ τὰ στόματα ὄλων.

ΜΗ-ΜΥΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΣΕΡΒΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΔΙ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Δημήτρη ἐκοιμήθηκε σὲ πλάτανον ἀποκότῳ,

Καὶ νὰ τρεῖς κόραι ἐμμορφες περνοῦνε καὶ μιλάνε
Καὶ λέν τί ἐπεθύμαε ἡ κάθε μιά, τί θέλει.

Στὰ χρόνια πρώτη μίλησε: Ἄς εἶχα ἓνα ζωνάρι!

Κι' ἡ μεσιανὴ ἐζήτησε: Ἄς εἶχα δακτυλίδι!

Κι' ἡ πλειὸ μικρὴ ἐπεθύμησε: Ἄς εἶχα τὸν Δημήτρη!

Τὸ δακτυλίδι χάνεται, παλῆναι τὸ ζωνάρι,

Μὰ ὁ δικός μου ὁ Δημήτρησ πάντα δικός μου θῆνε.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἐὐχόμενος μὴν τῆς πολεμικῆς καὶ ἐθνικῆς ζωῆς ἀφ' ἧς ἡ Ἑλλάς ἤρχισε μεγαλυνομένη καὶ δοξαζομένη. Ὁ κ. Βενιζέλος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς εἰρήνης παρεπιδήμητ' ἤδη ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ π. μηνός εἰς Λονδίνον χωρὶς νὰ κατορθωθῇ νὰ προσεγγίσωμεν εἰς μίαν ἀρχὴν ἐπιλύσεως τῶν σπουδαιότητων ζητημάτων διὰ τὰ ὁποῖα συνεκεντρώθησαν ἐκεῖ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν συμμάχων ἐθνῶν καὶ τῆς Τουρκίας. Ἀπὸ ἀπόψεως πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων ἀκόμη δὲν κατορθώθη νὰ κυριευθοῦν τὰ περιμάχητα Ἰωάννινα πέριξ τῶν ὁποίων ἀφρονον ἑλληνικὸν αἷμα ἐχύθη καὶ χιλιάδες πολεμιστῶν ὑφίστανται ἀνεκδιηγήτους κακουχίας ἀπὸ τὰ ψύχη βαρυτάτου χειμῶνος καὶ ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεις ἐχθροῦ μετ' ἀπελπισίας ἐπιτιθεμένου. Ἐν τούτοις τὰ ἑλληνικὰ ἔπλα ἐν τῷ συνόλῳ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ὑστέρησαν εἰς ὀριζήτους. Κατελάβομεν τὴν ἀκμάζουσαν Κορυτσᾶν καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ φέρῃ ἀνεπαρορθώτους καταστραφὰς εἰς τὰ ἐχθρικά πλοῖα τὰ ὁποῖα μολοντί ἠγωνίζοντο ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ἐπακτίων φρουρίων ὑπέστησαν δεινὴν ἤτταν ἀπὸ τὰ γενναῖα πληρώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἔμμε διπλωματικῆς δὲν ἐσημειώθη οὐδεμίᾳ προαγωγῇ τῶν ζητημάτων μας. Ὅπως μάλιστα τὸ ἐναντίον, κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου τὰς ὁποίας τουρκόφιλοι καὶ ὑπεροδουλοὶ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις ζητοῦν νὰ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ αἰσθάνεται δυσφορίαν τὴν ὁποῖαν ἐξουδετεροῖ κατὰ πολὺ ἡ παρουσία τοῦ κ. Βενιζέλου ἐν Λονδίῳ ἔπου ἐκ παραλλήλου μετ' ἀσκέψεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Συμμάχων, διασκέπτονται καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν Δυνάμεων πρὸς ταχύτερον ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης.

Καὶ ἀτυχῶς ἡ εἰρήνη—ἡ παγκόσμιος πλέον εἰρήνη—διατρέχει ἀμείστον κίνδυνον. Ὅχι μόνον ἡ Τουρκία δὲν ἀπεδέχθη τοὺς ἔρους τῶν συμμάχων, συνετεία τῆς ἀρνήσεως τῆς ὁποίας σχεδὸν διεκόπησαν οἱ συζητήσεις, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Αὐστρία μετὰ φανατισμὸς ἐπιζητοῦν τὴν πραγματοποιήσιν τῶν πλέον παραλόγων καὶ συμφεροντολογικῶν ἀξιώσεων ὡς ἐκ τῶν ὁποίων διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ ἴδωμεν πανευρωπαϊκὴν ῥῆξιν. Οὐδεὶς γνωρίζει τί θὰ ἐπακολουθῆ εἰς τὸ προσεχέστατον μέλλον. Ἀπὸ ἑλληνικῆς ἔμμε ἀπόψεως πάντες ἔχομεν πεποίθησιν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων μας. Τὰ δίκαια τοῦ ἑλληνισμοῦ τὰ καταφανῆ, τὰ πασίγνωστα, τὰ ἀναμφισβήτητα, ἡ μετριοπάθεια τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀκατάδλητος δύναμις τῆς καὶ τὸ ἀνεξάντλητον αὐτῆς ψυχικὸν σθένος ἐγγυῶνται διὰ τὴν τελικὴν νίκην. Ἐν μόνον εἶνε ἀνάγκη νὰ τονισθῇ καὶ ν' ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ

τοὺς ἐνδιαφερομένους. Ὁφείλουσιν οἱ σύμμαχοι νὰ παραμείνουν πιστοὶ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἐνώσεως. Νὰ παραμείνουν ἀδιάσπαστοι, ἠνωμένοι, ἀποφασιστικοί, εὐκρινεῖς. Ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων ἄλλως ἐπιβάλλει τὴν στενοτέραν, εἰ δυνατόν, σύμφων τῶν συμμάχων δεσμῶν.

Ἡ Βουλγαρία ἀπειλεῖται ἀπὸ τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Τουρκίαν, τὸ Μαυροβούνιον καὶ ἡ Σερβία ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν, ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν Ἰταλίαν! καὶ ἐν τῷ μεμονωμένῳ οἱ Σύμμαχοι πολὺ πιθανὸν νὰ κατεβάλλοντο, ἠνωμένοι καὶ ἐμμένοντες εἰς τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν τῆς Ἐνώσεως καθίστανται σεβαστοὶ καὶ ἀπόσβλητοι ἀπὸ κάθε ἀδικίαν καὶ ὑπεροδουλίαν. Ἡ παρουσία τοῦ κ. Βενιζέλου εἰς Λονδίνον εἶνε μίᾳ ἐγγύησις ὅτι θὰ ἐπικρατήσουν οἱ σκέψεις αὗται, τὰ δὲ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἐπρόβαλλεν ἤδη ἡ Ἑλλάς εἶνε ἀκίταγώνιστα καὶ θὰ ὑπερισχύσουν ἀπὸ κάθε δικολαβισμὸν καὶ στρέβλωσιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Τὸ 1912 τὸ τόσον εὐτυχὲς διὰ τὴν Ἑλλάδα, λήγει μετὰ τινὰς ὥρας, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ γνωρίξῃ τί θὰ συμβῇ κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ Νέου Ἔτους 1913. Παρορρομένων τῶν ἡμερῶν μεταλλάσσεται βαθμιαίως καὶ ἡ διπλωματικὴ σκηνογραφία καὶ οἱ ἰσχυροὶ οἱ ὁποῖοι τὰς πρώτας ἡμέρας τῶν μεγάλων ἐπιτυχιῶν τῶν συμμάχων ἐδῆλουν τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ δίκαια εἰς τὰς Δυνάμεις τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ληθιστοῦν τοὺς λόγους των καὶ ὄλονεν καθίστανται ἀπαιτητικώτεροι εἰς τὴν ἐξυπρέτησιν τῶν συμφερόντων των.

Αὕτη δὲ ἡ Τουρκία ἡ προφανῶς ἐν ἀποσυνθέσει διατελοῦσα, αὕτη ἡ ὁποία γονυκλιτῶς εἴηται τὴν εἰρήνην θυσιάουσα τὰ πάντα, ἤρχισε νὰ προβάλλῃ ἀξιώσεις ἀπραγματοποίητους στηρικτομένη εἰς ἐσφαλμένους ὑπολογισμοὺς τοὺς ὁποῖους ἐδημιούργησεν ἡ νέα κατάστασις τῶν πραγμάτων. Τὸ δόγμα «τὰ Βαλκάνια διὰ τῶν Βαλκανίων» τὸ ὁποῖον ἀνεγνώρισεν ἡ Εὐρωπαϊκὴ διπλωματία διὰ στόματος τῶν σοβαρωτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἤρχισε καθημερινῶς νὰ ἐξασθενῇ καὶ νὰ ὑποχωρῇ πρὸ τῶν «σοβαρῶν Ἑυρωπαϊκῶν συμφερόντων». Ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ δικαίου τῶν ἐθνοτήτων» εὐρίσκει μόνον ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ἴδρυσιν μιᾶς ὄντισιγενούς Ἀλβανίας καὶ προσκορῶει σοβαρῶς εἰς τὴν προσάρτησιν τῶν Ἑλληνικωτάτων νήσων τοῦ Αἰγαίου. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ συμφέροντος ἤρχισε καταφῶρος πλέον νὰ ἐξαπλώνῃ τοὺς πλοκάμους του ὡς συνέπεια ἀτυχῆς τῆς ἐπευσομένης ὑπογραφῆς τῆς ἀνακωχῆς τὴν ὁποῖαν οἱ σύμμαχοί μας ἐδέχθησαν πρὸ τῆς Τσατάλτσας. Ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ λιποψυχώσωμεν. Ἐχομεν μετ' ὅμως εἰς τὸ δίκαιον, ἔχομεν τῆς Ρωσίας, Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας τὴν εὐκρινῆ ὑποστήριξιν καὶ μεταξὺ τῶν δύο ἰσαριθμῶν μερίδων εἰς τὰς ὁποίας εἶνε χωρισμένοι αἱ ἐξ Δυνάμεις θὰ βαρύνῃ πολὺ ἡ προσθήκη τῆς νέας ἰσχυρᾶς Δυνάμεως, τῆς ἐδδόμενης Δυνάμεως ἡ ὁποία καὶ ἀπεκλήθη ἤδη Βαλκανικὴ Δύναμις.

Δ. Λ. Ζ.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΝΔΟΞΟΥΣ ΗΡΩΑΣ

Λαυρέντιος Μαβίλης.

Ένας ήρωας ό οποίος έπεσαν εις τὰ Ἡπειρωτικά πεδία. Ὁ Λαυρέντιος Μαβίλης. Ὁ γράφων περὶ αὐτοῦ δὲν γνωρίζει τί πρῶτον καὶ τί ὕστατον νὰ εἰπῇ. Τὸν ἄνθρωπον, τὸν ποιητὴν, τὸν πατριώτην, τὸν ἥρωα. Ὁ Μαβίλης εἰς τὸ πρόσωπόν του συνκεντρῶσα ὅλα αὐτὰ. Ἦτον ἐκλεκτός ὡς ἄνθρωπος ἦτον ἐκλεκτός ὡς ποιητής, ἦτον μέγας ὡς πατριώτης, ἦτον πραγματικῶς ἥρωας. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδεν ἐκεῖ εἰς τὰ Ἡπειρωτικά πεδία. Τὸ Δρίσκο δὲν θὰ λησμονηθῇ ποτὲ ἀφοῦ ἐκεῖ ἔπεσαν ὁ Μαβίλης ἀφοῦ τὸ αἷμά του ἐπότισε τὰ ἄγρια βουνά του. Εὐθὺς ὡς ἐγνώσθη ὁ θάνατος τοῦ Κερκυραίου ποιητοῦ ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία εἶδεν τὴν ἐκτίμησιν μὲ τὴν ὅποιαν περιέβαλλε τὸν ἐκλεκτὸν νεκρόν. Ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Ὁμιλος ἐτέλεσεν ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον, καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἥρωος ἐτίμησαν ὑπουργοί, λόγιοι καὶ ἐκλεκτὴ τάξις τῆς κοινωνίας. Ἐπίσης εἰς τὴν Κέρκυραν ἐγένετο μνημόσυνον τοῦ Μαβίλη πρωτοβουλία τοῦ Λυκιάρχου κ. Βλάχου, ὅστις καὶ ἠμίλησεν μετὰ συγκινήσεως περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἥρωος ποιητοῦ.

Γκούρας Μαμούρης.

Ένα ὄμμα ἀκόμη εὐγενὲς προσέφερε τὸ Ναυτικὸν μας. Τὸν ἀλησμόνητον *Γκούραν Μαμούρη*. Μετὰ τὸν ἐνθουσιώδη ἀνδραπολιάρχον Ν. Ρίτσον καὶ τὸν νεαρῶτατον Δόκιμον Παστρικῆν οἱ ὅποιοι μὲ τὸ αἷμά των ἐπότισαν τὸ δένδρον τῆς Χιακῆς ἐλευθερίας, ὁ ἀνδραπολιάρχος Μαμούρης τραυματισθεὶς κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Ἑλλης, μετὰ ἐπώδυνον ἀκρωτηριασμόν, ἀπέθανεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῆς Σχολῆς τῶν Ἑυελπίδων καὶ ἐκηδεύθη ἐν Ἀθήναις μεγαλοπρεπέστατα καὶ συγκινητικώτατα.

Ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα στοιχεῖα τοῦ Ναυτικοῦ μας ὁ ἀξιόμηστος Μαμούρης ἔπεσαν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος θυσιάσας νεότητά καὶ ὄνειαρα πανευτυχῶς βίου.

Εἰς τὸ ναυτικὸν δὲν ἐδόθη ἀφορμὴ μεγάλων θυσιῶν. Ὁ ἐχθρὸς πανικόβλητος δὲν τολμᾷ ν' ἀντικρούσῃ τὸν ὑπερήφανον στόλον μας. Ἐν τούτοις μέχρι σήμερον ἐξετέλεσεν οὗτος πατριωτικώτατα τὸν καθῆκόν του καὶ προσέφερεν πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀγωνιζομένην πατρίδα. Κυριάρχος τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἴονίου ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικὸν του μίαν ἐνδοξὴν ναυμαχίαν καὶ ἥρωϊκὰς μάχας εἰς τὰ ἐδάφη τῶν ἀπελευθερωθεισῶν νησιῶν μας. Ἐκεῖ ἔπεσαν τὰ ἐκλεκτότερα καὶ ὑραϊότερα παλληκάρια του. Ναῦται καὶ Ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ ἀλησμόνητοι Ἀξιωματικοὶ Ρίτσος, Παστρικῆς καὶ Μαμούρης.

Πέτρος Σαλταμπάσης.

Ἐφεδρὸς ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὰς πρὸ τῶν Ἰωαννίνων μάχας. Ἡ μυριόνοκρος πολιορκία τῆς Ἡπειρωτικῆς πρωτεύουσος ἀριθμεῖ νεκροὺς τοὺς ὁποίους ἐπὶ πολὺ θὰ κλαύσωμεν. Εἶς ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ Πέτρος Σαλταμπάσης υἱὸς τοῦ διακεκριμένου δικηγόρου τῆς Σύρου κ. Σαλταμπάση καὶ ἀδελφὸς τοῦ ἐπιλέκτου ἐπίσης δικηγόρου τῆς Ἀλεξανδρείας κ. Παντελῆ Σαλταμπάση πρὸς ὃν καὶ θερμὰ ἀπευθύνοντο τὰ συλλυπητήρια. Ὁ ὑπολοχαγὸς Σαλταμπάσης μὲ τὸ ἐπιδητικὸν παράσημά του ἐπολέμησεν ὡς ἥρωας πρῶτος τιθέμενος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Στρατιωτῶν του καὶ ὁρμῶν πρῶτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Τοὺς γενναίους συνήθως τοὺς σέβονται αἱ ἐχθρικοὶ στραῖται, ἀλλὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοὺς ζητεῖ ὁ θάνατος διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τὰς θυσιῶν τὰς ὁποίας ὀπαίει ἡ πατρίς. Καὶ οὕτως οἱ ἐπιλεκτοὶ μας κατανοοῦντες τὴν ἀποστολὴν των δὲν ἐδίστασαν νὰ προκινδυνεύσωσι διὰ τὴν φρονηματούσῃ καὶ ἐμπνεύσῃ θάρρος εἰς τοὺς συμπολεμιστάς των.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔχασαν τὴν ζωὴν των ἀλλὰ ἐθεμελίωσαν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῆς πατρίδος. Τίμη εἰς τὸν Σαλταμπάσην καὶ ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐθυσιάσθησαν διὰ τὴν ἰδέαν.

Ὁ κ. Γ. Καραβέλλης

Δὲν πρέπει νὰ ἐξαίρεται μόνον ἡ ἀνδρεία τῶν νεκρῶν πρέπει νὰ βροντοφωνῆται καὶ ἡ γενναίότης τῶν ζώντων. Ένας δι' ἀπὸ τοὺς ζώντας ἀνδρείους τὸν ὅποιον ἐσεβάσθη τὸ βόλι τόσον ὥστε οὔτε νὰ τὸν πληγῶσῃ κἀν εἶναι καὶ ὁ κ. Γ. Καραβέλλης. Λοχαγὸς τοῦ Πεζικοῦ ἔλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς μάχας καὶ ἔφθασε νικητὴς ἀπὸ τὸ Σαραντάπορον εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν, τόσῃν δὲ ἀνδρείαν εἶδεν καθ' ἕνα αὐτὸ τὸ διάστημα ὥστε ἡ Α. Ὑ. ὁ Διάδοχος εὐχαριστικῶς ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης θὰ τὸν ὠνόμαζεν παρματάρχην.

Ἦδη ἐκτελῶν χρέη Διοικητοῦ τάγματος ὁ κ. Καραβέλλης μάχεται εἰς τὴν Ἡπειρον. Οἱ στρατιῶταί του μετὰ θαυμασμὸν ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ. Τόσῃν δὲ ἀγάπῃν αἰσθάνονται διὰ τὸν γενναῖον ἀξιωματικὸν των, καὶ τόσον φανατισμὸν διὰ τὴν ἀνδρείαν του ὥστε ἤρχισαν νὰ πιστεύωσι ὅτι αἱ βόμβαι τὸν σέβονται καὶ αἱ σφαῖραι δὲν τὸν θίγουν.

Εἶθε νὰ συμβαίη πάντοτε αὐτὸ εἰς τὸν γενναῖον Ἑλληνα ἀξιωματικόν.

◆ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΗΛΗ ◆

Ὁ Γεράρδος Χάουπμαν. — Ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία ἀπένευμεν ἐφέτος τὸ φιλολογικὸν βραβεῖον Νομπέλ εἰς τὸν Γερμανὸν δραματικὸν Γεράρδον Χάουπμαν, τὸν συγγραφέα τῆς «Ραγισμένης Καμπάνας».

Ἐρισμένως ὁ Χάουπμαν εἶνε ὁ διαπρεπέστερος καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς συγγραφεῖς, οἱ ὅποιοι ἀφιερῶθησαν εἰς τὸ θέατρον. Εἶνε ὁ διασημότερος εἰς τὴν Γερμανίαν, ἀλλὰ καὶ ὁ πλέον γνωστός εἰς τὸ ἔξωτερικόν. Διὰ πρώτην φοράν τῷ 1893 ὁ Ἄντουαν ἔπαιξεν εἰς Παρισίους τοὺς «Υφάντας» του, οἱ ὅποιοι τὸν κατέστησαν πασίγνωστον. Τὰ πρῶτά του δραματικὰ ἔργα χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1889. Ὁ Χάουπμαν ὅστις μόλις ἦγε τὸ 27 ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἦτο γνωστός μὲ τὴν δημοσίευσιν ὀλιγων διηγημάτων καὶ ποιημάτων, τῶν ὁποίων εἶχε θαυμασθῆ τὸ ὄψος καὶ ὁ πλοῦτος τῶν εἰκόνων. Τὸ πρῶτον του δράμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρὶν ἔβγη ὁ ἥλιος» διδαχθὲν εἰς τὸ Βερολίνον ἀπεδείκνυε τὰς σοσιαλιστικὰς του ἀρχὰς καὶ μεγάλην προσπάθειαν πρὸς παγίωσιν τοῦ θετικισμοῦ ἀγνωστοῦ ἕως τότε εἰς τὴν Γερμανικὴν φιλολογίαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπροξενήθη σκάνδαλον φιλολογικόν. Αἱ παραστάσεις τοῦ ἔργου του ὑπῆρξαν ταραχῶδέσταται.

Ὁ συγγραφεὺς καὶ τὸ ἔργον του μετὰ πίθους καὶ σφοδρότητος συζητήθη καὶ ἐσχολιάσθη, ὁ δὲ θόρυβος ὁ γενόμενος περὶ τὸ ὄνομά του δὲν ἐχρησιμεύσει εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῆς φήμης, ἣτις ὄλουεν τὸ καθίστα μεγαλειτερον.

Σήμερον ὁ Γεράρδος Χάουπμαν φαίνεται ὅτι παρητήθη τῆς δραματικῆς τέχνης. Τούλάχιστον ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἔδωκε κατὲν νέον ἔργον. Ἡ ἐξαιρετικὴ τιμὴ καὶ διάκρισις τὴν ὅποιαν τοῦ κάμει ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία, θὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν εὖρη εἰς τὸ ἐρημητήριόν του εἰς τὸ Ἀγγελμεδρόρφ, εἰς τὰ βουνὰ τὰ ὁποῖα χωρίζουν ἀπὸ τῆς Βοημίας τὴν Σιλεσίαν, τὴν γενέτειράν του. Διὼτι εἰς τὴν ρομαντικωτάτην αὐτὴν περιοχὴν ἀπεσύρθη καὶ μονάζει ὁ ρεαλιστικώτερος τῶν Γερμανῶν συγγραφέων.

Τουρκικὸς καὶ Περσικὸς ἔρωσ. — Ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως μία ἀνθολογία τοῦ τουρκικοῦ ἔρωτος ὑπὸ τοῦ Ἐδμόνδου Φαζὺ καὶ τοῦ Ἀβδουλ Χαλήμ Μεμδουχ. Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχει τὸ ἀκόλουθον ποίημα τοῦ Φουζουλῆ, περιέργον διὰ τὴν ἐκφρασίαν του:

Ὁ πυρὸς τῶν παρεῖων σου λάμπει ὑπὸ τὴν σκίαν τῆς νυκτερινῆς κόμης σου καὶ λυπούμαι τὸν ἥλιον!

Εἶμαι εὐτυχὴς ὅταν ὄνειρευῶμαι τὰ αἱματόβρεκτα ὡς βέλῃ βλέφαρά σου, διότι ἕκαστον ἐξ αὐτῶν μοὶ εἶνε γλυκὺ ὡς ἄνθος ροδιᾶς.

Ἐκαστον τεμάχιον τῆς ἀπογοητευμένης καὶ διεσκορπισμένης καρδίας μου ἄς γίνῃ βορὰ τῶν κυνῶν, οἱ ὅποιοι περιπλανῶνται πέριξ τῆς οἰκίας!

Ἐχω χίλια τραύματα εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εἶνε ἐν στόμα. τὸ ὅποιον σ' εὐχαριστεῖ, ὡ πολυγαπημένη μου!

Ἐν Φιλανδία ἐδόθη εἰς τὰς γυναῖκας ἰδιαίτερα θέσις ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ. Ὁ ρόλος των συνίσταται εἰς ἐπιβλεψὴν τῆς ἠθικῆς τῶν νεανίδων καὶ εἰς ἀνεύρεσιν θέσεως παιδίων ἠθικῶς ἐγκαταλελειμμένων καὶ τῶν γραιῶν. Τὰ ἐκτάκτως εὐχάριστα ἀποτελέσματα τῆς ἀστυνομικῆς ταύτης δράσεως τῶν γυναικῶν ἐπιτρέπουσι τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι ἡ γυναικεία ἐπέμβασις ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐξηφάνισεν ἐντελῶς τὸ κακόν.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

Με ποιὸν ἐξευτελιστικὸν καὶ θηριώδες ὄψος, ἔγραψε πρὸς Ἀυτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, Μωάμεθ ὁ κατακτητὴς κατὰ τὸ 1682, θὰ ἴδῃτε ἀναγινώσκοντες τὸ κατωτέρω ἐπίσημον ἔγγραφο.

Καθ' ὅτι στιγμῆς τὸ ἐν Εὐρώπῃ Τουρκικὸν μεγαθύμιον κατασπαρασσόμενον ἀγωνιᾷ, ἀνάδημοσιεύομεν τὸ περιεργὸν αὐτὸ κείμενον, φυλασσόμενον ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς Αὐστριακῆς Αὐλῆς ἐν Βιέννῃ, ἐνθυμιζόμενος ἐποχὰς μεγαλειτέρας δόξης εἰς τὴν δούσαν Ὀθωμανικὴν Ἡμισέληνον. Εἶνε τοῦτο τὸ κείμενον πολεμικοῦ τηλεγραφοῦ τοῦ ὀλοῖον Μωάμεθ ὁ Δ' ἀπηύθυνε κατὰ τὸ 1682 πρὸς τὸν Λεοπόλδον Α' Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας καὶ πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Πολωνίας.

Ἴδου τὸ βάρβαρον αὐτὸ ἔγγραφο.

Ἐλέω Θεοῦ τοῦ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς

«Ἡμεῖς Μωάμεθ ἐνδοξὸς καὶ παντοδύναμος Αὐτοκράτωρ τῆς Βαβυλωνίας καὶ τῆς Ἰουδαίας, ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς μέχρι τῆς Δύσεως.

«Βασιλεὺς ὅλων τῶν ἐπιγείων καὶ τῶν οὐρανίων Βασιλέων, Μέγας Βασιλεὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀραβίας καὶ τῆς Μαυριτανίας καὶ Ἱερουσαλήμ.

«Κύριος καὶ ἰδιοκτῆτης τοῦ Ἐσταυρωμένου Θεοῦ τῶν Ἀπίστων.

«Ἡμεῖς ἀπευθύνομεν τὸν Ἱερὸν Ἡμῶν Λόγον πρὸς Σὲ Καῖσαρ τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ πρὸ Σὲ Βασίλευ τῆς Πολωνίας καὶ πρὸς τοὺς ὀπαδοὺς σας.

«Ὅτι ἡμεῖς καταλαμβάνομεν πολεμικῶς τὸ μικροσκοπικὸν σας Βασίλειον. Ὀδηγοῦμεν δέκα τρεῖς Βασιλεῖς μετὰ 1,300,000 στρατοῦ ἐκ πεζῶν καὶ ἵππεων, καὶ μὲ τὰ στρατεύματα αὐτὰ, κατακτῶμεν Καῖσαρ τὴν μικροσκοπικὴν σας χώραν τὴν ὁποῖαν θὰ καταστρέψωμεν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Σὰς διατάσσομεν νὰ ἀναμείνετε Ἡμᾶς εἰς τὴν πρωτεύουσάν σας τὴν Βιέννην διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ Σὰς ἀποκεφαλίσωμεν.»

ΜΩΑΜΕΘ Ο Δ'.

Τώρα ἡ διπλωματία τῆς Χριστιανικῆς Εὐρωπαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αὐστρίας, ἄς χαμαρῶσῃ τοὺς προστατευμένους τῆς θηριώδεις κακούργους, τῶν ὁποίων τὴν θνήσκουσαν πνοὴν φιλοτιμεῖται νὰ ἀνακουφίσῃ διὰ παντοιοτρόπων ἐκδουλεύσεων.

Ἐλέχθη ἤδη ὅτι ἐλέγθη ἀπέφρασι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν μεταλλίων τὰ ὅποια θὰ δοῦσιν εἰς τοὺς συμμοσχοῦντας εἰς τὸν παρόντα πόλεμον. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἐλάβεον ὀλίγας λέξεις θφαιλομένηας

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΑ εἰς διαπραγμῆ τῶν ἐξωτερικοῦ ἔμπορευμάτων — τὰς ὁποίας εὐχαρίστως δημοσιεύομεν:

«...Περὶ δὲ τῶν μεταλλίων φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ κοπῶσι ὁδῶ: Ἐν κοινὸν διὰ τοὺς συμμοσχοῦντας καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ διὰ ἕκαστον ἔθνος. Τὸ κοινὸν θὰ φέρῃ ἀφ' ἐνὸς ἀνατολῆν τοῦ Ἡλίου καὶ ἀπὸ αὐτῆς τὸν ἀκτινοβολοῦντα Σταυρὸν μετὰ τοῦ γνωστοῦ «ἐν τούτῳ νίκῃ» λατινιστί. Ἐπίσης λατινιστί «ἀνυθὶ» «Ἰλλυρική Συμμαχία 1912». Ἡ Λατινική εἶναι οὐδένως τῶν Συμμάχων γλώσσα, ὥστε πᾶσα ἀρρομή μι- κροφιλοτιμίας ἀφίεται. Ἐπὶ τῆς ἐπιθεσίας ἐπιφανείας εἰς τὰς τέσσαρας γλώσσας κατ' ἀλφβητικὴν τῶν Ἑθνῶν σερβῶν (Βουλγαρία, Ἑλλάς, Μαυροβούνιον, Σερβία) ἐπιγραφῆν »περίπου «εἰς ἀνάμνησιν τοῦ κοινού ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀνυ- νος». Γαῦτα διὰ τὸ ἐν. Διὰ τὸ ἀρρομὴν τὴν πατρίδα μας, ἔστω κατὰ τὰ πρεσβυτέρη μετ' αὐτοῦ καταβάλλοντες ἔριν ὑπὲρ τὴν Ἀκρόπολιν ἐπὶ τῆς μίας ἐπιφανείας καὶ ἐπιγρα- φῆς ἐπὶ τῆς ἄλλης περίπου ὡς ἔξῃ: «Ἑλλάς τοῖς ὑπὲρ »ἐλευθερίας ἀγωνισμένοις ἐν ἔτει 1912». Ἐκάστη τῶν ἄλ- λων Δυνάμεων ἄς φροντίσῃ διὰ τὸ αὐτῆς».

Ὁ ἐν Βερκελεῦ τῆς Καλιφορνίας καθηγητῆς κ. Ἄλ- βεν Πούτζκερ θερμὸς φιλέλληνας ὅστις ἐγνωρίσεν ἀριστα τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτήρα, ἐξεφώνησε λίαν ἐνδιαφέ- ροντα λόγον πρὸ τῶν μαθη- τῶν τῆς ἐν Βερκελεῦ Γεωρ- γικῆς Σχολῆς, λαβῶν ἀφορ- μὴν ἐκ τοῦ κατὰ τῆς Τουρκίας πολέμου τῶν Βαλκανι- κῶν κρατῶν.

Τὸ ἀκροατήριον τοῦ φιλέλληνα καθηγητοῦ κ. Πούτζ- κερ ἀποτελεῖτο ἀπὸ Ἑλλήνων, Γερμανῶν, Γαλλῶν καὶ Ρώσσοις.

Πάντες συνέφρασαν εἰς τὸ ὀρισθὲν μέρος νὰ ἀκού- σουν τὸν κ. Πούτζκερ διότι εἶνε δεινὸς ρήτωρ καὶ κά- τοχος δώδεκα γλωσσῶν.

Ἀνήχθη εἰς τὸ ὕψος τῆς φήμης. ἡς ἀπολαύει εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, μετὰ τὰς ἀποστροφάς του πρὸς τὸ δοξάσαν τοὺς αἰῶνας Ἑλληνικὸν πνεῦμα τοῦ Ὀμήρου καὶ Πλάτωνος καὶ Σωκράτους καὶ Ἀριστο- τέλους.

«Πάντες», προσέθεσεν ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ ὁ εὐ- φραδὴς ρήτωρ, «θὰ ἐκτιμήσουν τὸν παρόντα ἀγῶνα τοῦ εὐγενεστέρου καὶ μεγαλειότερου ἔθνους τοῦ κόσμου. Πολλοὶ ἀπὸ σᾶς δὲν γνωρίζουν τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν προσωκειώθησαν μετὰ τὰ θέληγτρα τῆς παραμύλλου ἐκεί- νης χώρας, ἐγὼ ὅμως ἔζησα ἐν Ἀθήναις ἑπτὰ μόνον μῆνας, καὶ οὗτοι ἀποτελοῦν τὴν γλυκυτέραν ἀνάμνησιν τοῦ βίου μου.»

Ἡ ἐντύπωσις ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ φιλέλληνα καθηγητοῦ ὑπῆρξε βαθυτάτη.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

- Εἶναι ἀπελπιστικὴ ἡ κυριαρχοῦσα ἐρημία τὴν νύκτα μετὰ τὰς 9 στοὺς δρόμους τῆς Θεσσαλονίκης.
- Αἱ 150,000 κόσμοι ποῦ κυκλοφοροῦν κατ' ἐλά- χιστον ὄρον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς ὅλους τοὺς δρόμους χάνονται ὡς διὰ μαγείας.
- Ὁ πληθυσμὸς τῆς Θεσσαλονίκης κατ' αὐτὰς ὑπερβαίνει τὰς 300,000 κατοίκων.
- Διότι κατὰ τινὰ ἀπογραφὴν πρὸ διετίας εἶχε 200,000.
- Προσθέσατε εἰς αὐτοὺς 40,000 προσφύγων καὶ 50,000 στρατοῦ.
- Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπολογίζονται εἰς 20,000 οἱ εὐποροὶ οἱ διαμένοντες ἐνεκεν τοῦ πολέμου εἰς Θεο- σαλονικὴν ἀπὸ διάφορα μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ.

— Δημοκρατικώτατοι οἱ πρίγκηδες καὶ αἱ πριγκή- σσαι στῆ Θεσσαλονικῆ.

— Ἡ πριγκήπισσα Ἑλένη μετὰ τοῦ πρίγκηπος Χρηστοφόρου πολλάκις θεῶνται εἰσερχόμενοι εἰς τὰ μαγαζεῖα καὶ ψωνίζοντες διάφορα εἶδη.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς μας ἐπισκέφθη ὅλα τὰ Νο- σκομοεῖα τῆς Θεσσαλονίκης.

— Συνοδεῖα συνήθως τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου.

— Ὡς γνωστὸν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς κατοικεῖ εἰς τὸ μέγαρον Χατζηλαζάρου.

— Οὐχὶ μακρὰν τοῦ μεγάρου τούτου εὐρίσκονται τὰ μέγαρα τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ Πρίγκη- πος Νικολάου.

— Ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος μένει ἀκόμη στὸ στρα- τοπεδον τῆς Φλωρίνης.

— Συγκινητικὴ ἦτο ἡ συνάντησις δύο βασιλικῶν ἀδελφῶν—τῶν υἱῶν τοῦ Διαδόχου.

— Ὅταν κατήρχετο ὁ ἐπίδοξος Διάδοχος ἐκ Φλω- ρίνης συνηνητήθη καθ' ὁδὸν εἰς τινὰ σταθμὸν μετὰ τὸν ἀνερχόμενον πρὸς τὴν Φλωρίναν μικρότερον τοῦ ἀδελ- φῶν Ἀλέξανδρον.

— Οὗτος μόνις εἶδε τὸν ἀδελφὸν του ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ τῆς ἀμαξοστοιχίας καὶ τὸν ἐχαιρέτισε στρα- τιωτικῶς, μετ' ὃ ἀντήλλαξαν ἀσπασμὸν.

— Ὁ ἐπίδοξος τὸν συνεχάρη διότι ἄνομιάσθη ἀν- θυπολοχαγός.

— Ἐπειτα ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ λεπτεμερῶς τὴν στο- λὴν του καὶ νὰ παρατηρῇ ἐὰν τοῦ ἐπήγαυε.

— Εἶτα τοῦ ἔδωκε μερικὰς ὁδηγίας πῶς νὰ φέρῃ τὸ ξίφος καὶ τὸν ἀπεχαιρέτισε, λέγων αὐτῷ:

— Προσπάθησε ν' ἀναλάβῃς ὑπηρεσίαν εἰς λόχον!

— Ἡ Πριγκήπισσα Μαρία διωργάνωσεν ἀγορὰν «Καρτῶν» εἰς τὸ Μέγα Ξενοδοχεῖον. Αἱ εἰσπράξεις διατέ- θησαν ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν φονευθέντων ἐφέδρων.

— Τὰ Χριστούγεννα ἐωρτάσθησαν εἰς ὅλα τὰ νοσο- κομεῖα εἰς τὰ ὅποια νοσηλεύονται οἱ τραυματῆαι. Αἱ Κυριαὶ Νοσοκόμαι ἐξήντησαν τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὅλην τὴν καλωσύνην τῶν περιποιούμενων τοὺς τραυματίας ἰδιαιτέρως. Τοιοῦτοτρόπως οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ πληγω- μένοι δὲν ἠσθάνθησαν τὴν ἐλλείψιν τῶν οἰκείων τῶν ἀπὸ τὰς εὐγενεῖς φροντίδας τῶν ἐκλεκτῶν Κυριῶν.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Παραστάσεις καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 5—12 μ.μ. Μετὰ τὰς ἐκλεκτοτέρας ταινίας τῶν μεγαλειτέρων ἐργουσιῶν.

Ἀλλαγὴ προγράμματος ἐκάστην Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον. Τὰς Κυριακάς ἀπογευματινὰ ἀπὸ τῆς 3ης μ.μ. Ἐκάστην Δευτέραν καὶ Πέμπτην ἀπογευματινὰ μετὰ δῶρα διὰ τὰ παιδιὰ.

Ἐπισημὸς τῆς αἰθούσης πλήρης.— Θέμιανσις τε- λεία.

Ἀπὸ τῆς 9ης μ. μ. ὁρχήματα.

Κατὰ 10 εἰσόδων ἡμετέρας πωλοῦνται εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ θεάτρου ἀντὶ δραχμῶν 8 (μετὰ τοῦ φό- ρου καὶ τοῦ μαξιλαρίου).

Ὁμοιωτάτα εἶνε τὰ νέα μεταξωτὰ διὰ φορε- ματα τῆς μόδας τῶν κυριῶν, τὰ ὅποια ἐκόμισε

τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐρμού 58 γνωστό- τатον κατάστημα τοῦ κ.

ΘΕΟΔ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ τὰ Magnolia, Rpes velouté, Taffetas mous- soulin sangant, Taffetas, fleur deuphine κλπ. ὡς καὶ αἱ νεώτεραι γαυριτοῦραι διὰ τὰς πλέον sic τουαλέ- τας κυριῶν.

Πρὸς τοὺς κ.κ. Ὑδρολήπτας τῆς πό- λεως Ἀθηνῶν.

Ἐκτελονόμενοι κατ' αὐτὰς εἰς τινα σημεῖα τοῦ Ἀ- θηναίου ὑδραγωγείου ἐργασίῶν καθαρισμοῦ καὶ ἐπι- σκευῆς αὐτοῦ, παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Ὑδρολήπται οἱ τε ἐκ τῶν λεξομένων Ἀγκυρητοῦ καὶ οἱ ἄτ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἰδραγωγείου ἀρδευόμενοι ὅπως ἐφιστάσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ὕδατος, καθόσον, λόγω τῶν ἐργασιῶν, ἡ ἐκ τοῦ ἰδραγωγείου παροχὴ εἶναι μι- μοτέρας διαρκείας, ἔξ ἧς θὰ προκύψῃ καὶ μικρὰ ἀνω- μαλία καὶ ὡς πρὸς τὰς ὕδρας τῆς διανομῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 10 Ἰανουαρίου 1912
(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Ὑδραγωγικοῦ Τμήματος)

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΝΕΣΤΛΕ
ΑΛΕΥΡΟΝ

ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία καὶ φαρμακευπορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Δεὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.
ΚΟΣ ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 60,000,000

Ε Δ Ρ Χ Ε Ν Α Θ Η Ν Α Ι Σ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ "ΑΘΗΝΑ" Γ' ΚΗ.,

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: 'Εν Πειραιεί, Πάτραις, Σύρω, Καλάμεις, Τριπόλει, Βόλω Λαρίσση, 'Αγρινίω, και Καρδίτση.
ΕΝ ΚΡΗΤΗ: 'Εν Χανίοις, 'Ηρακλείω και Ρεθύμνω.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: 'Εν Κωνσταντινούπολει ('Υποκατάστημα ἐν Γαλατῇ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σταμπούλ), ἐν 'Αμιαφ, Τραπεζούντι, Κερασούντι, Σμύρνη, Χίω, Μερσίνη, 'Αδινούς, Ταρσῷ, Θεσσαλονίκῃ, Σέρραϊς, Καβάλλα, Εἰσόθῃ, 'Ιωαννίνοις.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: 'Εν 'Αλεξανδρίῃ (Μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Midan), Καίρω, (Μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Mousky), Ζαχαζικῇ και Μανσουρά, Μιτ-Γκάμρ, Γάντα και Μπεντ-Σουέφ.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ: (Nº 22 Fenchurch Street) ἐν 'Αμβούργῳ, (Domhof, Mönckebergstrasse 18) ἐν Λειμσφ (Κύπρου) ἐν Χαρτοῦμ (Σουδάν) και ἐν Λιμένι Βατίος (Σάμου).

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1912

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Διαθέσιμα:			
'Εν τῷ Ταμείῳ και παρ' ἐγχωρίοις Τραπεζαῖς	Δρ.	16,456,039 15	
Παρὰ Τραπεζαῖς ἐν Ἑλλάδι και Συναλλάγματα ἐν χαρτοφυλακίῳ	Δρ.	15,878,482 67	32,334,521 82
Προεξοφλήσεις και Προκαταβολαὶ ἐγγραμμάτων			24,692,436 06
Ἠγγυημένοι λογαριασμοί:			
'Επὶ ἐνεχύρω χρεωγράφων	Δρ.	65,746,433 60	
Δι' ἐμπορικῶν και ἄλλων ἐγγυήσεων		72,337,243 81	148,352,280 64
'Επὶ ὑποθήκῃ ακινήτων		10,268,603 23	
Τρέχοντες λογαριασμοὶ χρεωστικοὶ			24,722,873 11
'Ομολογία 'Εθνικῶν Δανείων, Λιμενικῶν Ταμείων και 'Ανωνύμων 'Εταιριῶν			25,634,930 64
Χρεώγραφα και τοκομερίδια			6,793,880 93
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις			3,384,793 60
'Υποκαταστήματα			1,967,851 72
Κτήματα Τραπεζῆς			4,778,202 81
'Εγκαταστάσεις και ἔπιπλα Κεντρικῆς και 'Υποκαταστημάτων			1,332,750 55
			273,994,521 88

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον 'Εταιρικῶν	Δρ.	60,000,000	
Κεφάλαιον τακτικῶν 'Αποθεματικῶν		5,676,250	
'Αποθεματικῶν Προνοίας			504,301 95
Καταθέσεις ὄψεως	Δρ.	16,124,126 77	
» προθεσμίας		51,252,893 38	
» πολυετείς και με προειδοπ.		31,452,367 07	145,535,673 14
Ταμιευτήριον		16,706,285 92	
Τρέχοντες λογαριασμοὶ πιστωτικοὶ			29,530,493 24
'Εξωτερικοὶ λογαριασμοὶ			30,903,781 61
Προσωρινοὶ λογαριασμοὶ και διάφορα			1,844,021 94
	Δρ.	273,994,521 88	

'Ο Γεν. Διευθυντής
Z. K. ΜΑΤΣΑΣ

'Ο Γεν. 'Επιθεωρητής
Φ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Σ. Π. Α. Π.

'Αναχωρήσεις ἐξ 'Αθηνῶν

6.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Τρίπολιν, Μεγαλόπολιν, Κυπαρισσίαν, Καλάμεις.
 7.05 > Διὰ Κόρινθον, Καλάβρυτα, Πάτρας, Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, 'Ολύμπια.
 8.20 > Διὰ Κόρινθον και τὰς μέχρις Ακράτας στάσεις.
 1.00 μ.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Πάτρας.

'Αναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

7.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, 'Αθήνας.
 11.40 > Διὰ Καλάβρυτα, Κόρινθον, Ναύπλιον, 'Αθήνας.
 6.30 > Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, 'Ολύμπια, Κυπαρισσίαν, Καλάμεις, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν.
 3.45 μ.μ. Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, 'Ολύμπια.

'Αναχωρήσεις ἐκ Καλαμών

7.00 π.μ. Διὰ Κυπαρισσίαν, 'Ολύμπια, Πύργον, Πάτρας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν, Ναύπλιον, 'Αθήνας.
 12.05 > Διὰ Πύργον, 'Ολύμπια, Τρίπολιν.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

4.40 μ.μ. 'Εκ Πατρῶν, Τριπόλεως, Ναυπλίου.
 6.15 > Τοπικὴ ἐκ Κορίνθου.
 7.05 > 'Εξ 'Ολυμπίων, Πύργου, Κυλλήνης (λουτρῶν), Πατρῶν, Καλαβρύτων.
 8.05 > 'Εκ Καλαμών, Κυπαρισσίας, Μεγαλοπόλεως, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

1000 χιλιόμε.	(Α' Θ.	Δρ. 90)	διαρκείας
ἐκπτώσις 25 %	(Β' >	> 75)	6 μηνῶν
2500 χιλιόμε.	(Γ' >	> 45)	
	(Α' Θ.	Δρ. 210)	διαρκείας
ἐκπτώσις 30 %	(Β' >	> 175)	1 μηνῶν
	(Γ' >	> 105)	

DEMETRIUS SKIADAS

EGYPTE, LE CAIRE, - RUE RUEY N° 5

FOURNISSEUR DE L'ARMÉE D'OCCUPATION
 MAISON FONDÉE EN 1870

GRANDE FABRIQUE, DISTILLERIE DE LIQUEURS
 GRAND DEPOT DE VINS

IMPORTATION · EXPORTATION

Σ. Π. Α. Π.

11.35	>	Διὰ Καλάβρυτα, Κόρινθον, 'Αθήνας.
6.30	>	Διὰ Κυλλήνην, 'Ολύμπια, Κυπαρισσίαν, Καλάμεις, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν.
3.45 μ.μ.	>	Διὰ Κυλλήνην, Πύργον, 'Ολύμπια, 'Αναχωρήσεις ἐκ Καλαμών
7.— π.μ.	>	Διὰ Κυπαρισσίαν, Πύργον, Πάτρας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν, 'Αθήνας.
6.30 π.μ.	>	Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Τρίπολιν, Μεγαλόπολιν, Κυπαρισσίαν, Καλάμεις.
7.05	>	Διὰ Κόρινθον, Καλάβρυτα, Πάτρας, Κυλλήνην, Πύργον, 'Ολύμπια.
8.20	>	Τοπικὴ διὰ Κόρινθον
11.30	>	Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Πάτρας.
1.20 μ.μ.	>	Ταχεία διὰ Πάτρας, κατὰ δευτέραν και Τετάρτην.
2.45 μ.μ.	>	Ταχεία ἐκ Πατρῶν (δις ὡς ἔνω).
4.45	>	'Εκ Πατρῶν, Τριπόλεως, Ναυπλίου.
6.15	>	Τοπικὴ ἐκ Κορίνθου.
7.05	>	'Εξ 'Ολυμπίων, Πύργου, Κυλλήνης, Πατρῶν, Καλαβρύτων.
7.10 π.μ.	>	Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, 'Αθήνας.
8.15	>	Ταχεία δι' 'Αθήνας, κατὰ Τρίτην και Πέμπτην.
8.15	>	'Εκ Καλαμών, Κυπαρισσίας, Μεγαλοπόλεως, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ Δ^ο ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΣΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ	Α'	τόμος	Φρ.	3.00
»	Β'	>	>	2.00
»	Γ'	>	>	1.50
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ				2.00
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ		Ιστορικὸν μυθιστόρημα, ἐξ ἱεραρχασιῶν σελίδων.		5.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ	Δράμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον
Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ	> κοινωνικὸν >
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ	> ἱστορικὸν >
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ	κοινωνικὸν δράματιον μονόπρακτον, μεταφρασθὲν εἰς τὴν 'Αγγλικὴν.
	(Διδαχθέντα ἀπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Σκηνῆς)

Σειραὶ τῆς 'Ελληνικῆς 'Επιθεωρήσεως τοῦ Α' Β' και Γ' ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφετὰ μας πρὸς 18 φρ. ἐκάστην.

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

Δελτίον κινήσεως Σταφιδοκάροπου από 10 Αυγούστου 1911
έως 20 Δεκεμβρίου 1912.

ΕΣΑΓΩΓΗ

Έτη	Λίτραι Ένετικά
1912)13	188,035,544
1911)12	186,281,277
1910)11	166,237,803

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Έτη	Εκδοθέντα και παρελθ. χρήσεως	Ποσόν Δελτίων	Συμψηφισμός	Υπόλοιπον
1912)13	14,804,500	78,794,300	66,624,500	12,169,800
1911)12	15,797,003	88,009,300	66,076,700	21,932,600
1910)11	18,548,441	84,432,300	58,759,800	25,672,500

Προκαταβολών επ' ενεχύρω

Έτη	Εισαγωγή	Έξαγωγή	Υπόλοιπον
1912)13	14,804,500	2,849,650	11,954,850
1911)12	15,797,003	3,072,847	12,724,156
1910)11	18,548,441	1,856,945	16,691,496

Έν Αθήναις τη 24 Δεκεμβρίου 1912

(Έκ του Γραφείου)

Σ.Π.Α.Π.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δηλοποιεί

δτι, εκτός των ήδη εν κυκλοφορία εκατοσιδράμων τραπεζικών γραμματίων, τίθησι κατ' αυτάς εις κυκλοφορίαν και έτερα τραπεζικά γραμμάτια των 100 εκατόν δραχμών, νέον τύπον, πλάτους 81 χιλιστών και μήκους 178 χιλιστών του μέτρου, διακρινόμενα διά των εξής κυριωτέρων γνωρισμάτων.

Πρόσοψις

Η πρόσοψις φέρε προς τα άνω τοξοειδώς διά μελανών κεφαλαίων γραμμάτων τας λέξεις «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος» κάτωθεν δέ αυτών και εν τω μέσω εν πλασίω πεποικιλμένω διά δαντελλοειδώς ποικιλματος τον αριθμόν 100 διά μεγάλων άραβικών στοιχείων. Υπό τούτων εν μελανώ πλασίω σχήματος ταινίας τας λέξεις «δραχμαί εκατόν» διά κεφαλαίων λευκών γραμμάτων.

Κατωτέρω φέρονται άριστερά η ύπογραφή του ταμίου της Τραπεζής, εν τω μέσω η του Διοικητού και δεξιά η του Βασιλικού Επιτρόπου, τεθειμένα αι μιν δύο πρώται διά σφραγιστήρος, η δε τελευταία ιδιοχειρώς.

Άριστερά του γραμματίου εφρηται εν πλασίω σχήματος κυκλοτεροσ η εικών του ίδρυτο της Τραπεζής Γ. Σταύρου, δεξιά δέ το Βασιλικόν Στέμμα.

Η πρόσοψις χρώματος ιώδους παισιούται υπό δαντελλοειδών ήμικυκλικών ποικιλμάτων χρώματος πρασίνο.

Όπισθία όψις

Η όπισθία όψις, παισιονμένη διά πρασίνο δαντελλοειδώς ποικιλματος, φέρε εν τω μέσω εικόνα του ήρωσμένου αρχαίου αγάλματος της Ειρήνης φερούσης τον Πλοθον, ως αναγινώσκειται και επί του βάθρου αυτού διά κεφαλαίων μελανών γραμμάτων.

Εκατέρωθεν του αγάλματος της Ειρήνης φέρεται εν θυρεοίς διά μεγάλων λευκών στοιχείων ο αριθμός 100, όπ' αυτό δέ σημειούται η έκδοσις δια των λέξεων «έκδοσις έννάτη».

Έν Αθήναις τη 15 Δεκεμβρίου 1910.

Ο Διοικητής
ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

INSTITUT COMPTABLE

Ταλεία εκμάθησις παντός όστι ένδιαφέρει πρακτικώς τας τραπεζικαίς εργασιαις, το Έμπόριον και την Βιομηχανίαν. Λογιστική εκμάθησις πρωτοφανής διά την Ελλάδα. Πλειστέρας πληροφορίας περά τω Διευθυντή του Institut Comptable κ. Ν. ΤΣΙΜΠΑ.

Όδός Κανάρη και Μηλιών αριθ. 2Α.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ένεκα της ανώμαλου πολιτικής καταστάσεως και του πολέμου έπήλθεν άνασπάτωσις εις όλας τας επαγγελματικαίς τάξεις της Ελλάδος, ιδιαίτατα δέ έθιξε τας τυπογραφικαίς εργασιαις άθρόων κληθέντων εις τας τάξεις του στρατού πλείστον εργατών. Ός εκ τούτου εις άκρον δυσχερής καθίσταται πάσα τυπογραφική εργασία, ειμθα δέ και ήμείς υποχρεωμένοι, συμμορφούμεναι πρός τας περιστάσεις, να έλαττώσωμεν τας σελίδας του περιοδικού έφ' όσον εξακολουθει ο πόλεμος. Η εξ άνωτέρας βίας άπόφασίς μας άυτη θα τύχη, έλπίζομεν, της έπιδοκιμασίας των φίλων συνδρομητών της «Έλλ. Έπιθεωρήσεως» οι όποιοι έν τη φιλοπατρία των θα δεχθώσιν ως θυσίαν τα έπιβεβλημένα αυτά μέτρα.

Η Διεύθυνσις

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΦΩΝΗΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η κ. Μ. Λ. Ταναρί καθηγήτρια Μονωδίας εις το Ώδειον Λότνερ έχουσα διαθέσιμους δύο ώρας την έβδομάδα δίδει μαθήματα φωνητικής μουσικής. Διδάσκει τας όπερας εις την γλώσσαν των μουσουργών των. Ακολουθει την πλέον εύληπτον διδασκαλίαν και καταρτίζει μαθητέας τελείως εις μικρόν χρονικόν διάστημα, τόσον εινε η ευμέθοδος η διδασκαλία της.

Πληροφορία δίδονται εις το Ώδειον Λότνερ.

Συνιστάται ιδιαίτέρωσ υπό της «Έλληνικής Έπιθεωρήσεως».

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

Γ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ

Έάν αι Αθήναι δύνανται να ύπερηφανεύονται διά τας τελευταίως σημειωθείσας καταπληκτικαίς προσόδους των μία άφορμή προς τούτο εινε και το μέγα αυτό Κατάστημα εις το όποιον συνεκεντρώθη πλουσία επίπλωσις, άπασράπιουσα καθαριότης, πρόθυμος ύπηρεσία, μοναδική άφθονία και ποικιλία όλων των ειδών της Ζαχαροπλαστικής και της Γαλακτοκομίας. Πρώτον αυτό έκαινοτόμησεν εις το ζήτημα της εύθηνης διανομής κατ' όλκον άριστο και ναποϋ Άγγελαδινού Γάλακτος!! Τα Γαλακτοκομικά του κατεστησαν όνομαστά, όλα δέ τα είδη της Γαλακτοκομίας παρέχονται άφθονα, εύθηνά, και με υλικά εκλεκτά και επιμελημένα. Τα δέ είδη της Ζαχαροπλαστικής γαργαλιστικώτατα, γευστικώτατα, άπολαυστικώτατα. Κατόπιν όλων αυτών Δικαίωσ θεωρείται το κέντρον όλου του εκλεκτού κόσμου. Δικαίωσ εύρίσκουσι θεσιν μόρον οι προνοητικοί που φροντίζουσιν εγκαιρώσ να τας καταλαμβάνωσι και άκόμη δικνιότερον όλοσ οι συγχάζοντες εις τα θέατρα δέν θεωροϋσι την διασκέδασίν των πλήρη άν δέν πάρωσι μετá το τέλος της παραστάσεως το αναγκνικόν των, η το παγωμένον γάλα των, η την άβρον κρέμαν των, εις τας πολυτελείς αιδούσας των

ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΒΟΥΣΤΑΣΙΩΝ

48 - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ - 48

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κυκλοφοροϋν έν Αθήναις ψευδείσ άποδείξεις επ' όνόματι της «Έλληνικής Έπιθεωρήσεως». Παρακαλοϋμεν ως εκ τούτου τούς συνδρομητάς μας να βεβαιώνται περι της γνησιότητος των άποδειξεών μας και κατόπιν να έξοφλώσιν αυτάς. Η άστυνομία εύρίσκειται επί τα ίγνη των άπατεώνων.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΑΣ

Δὲν ὑπάρχει χρησιμώτερον δῶρον
ἀπὸ μίαν σειράν τῆς [«Ἑλληνικῆς
Ἐκδωρῆσεως»].

Ζητήσατέ τιν

εἰς τὰ Ἰσραεὶα μας

Μενάνδρου ἀρ. 83

Ἀθήνας